

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja
13. decembra 2024

NÁVRH

o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba MA, MBA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Príloha
4. Staviská komisií

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riadiateľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riadiateľka Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Ing. Dominika Semanová
oddelenie cestovného ruchu, cezhraničnej
spolupráce a lokálnej ekonomiky

Mgr. Zoltán Čunderlík
vedúci oddelenia cestovného ruchu, cezhraničnej
spolupráce a lokálnej ekonomiky

Bratislava
december 2024

Návrh uznesenia

UZNESENIE č. ....../2024

zo dňa 13. 12. 2024

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A . b e r i e n a v e d o m i e

Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030

B . u k l a d á

riaditeľke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja:

B.1 realizovať Akčný plán Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji

Termín: priebežne

B.2 predkladať Zastupiteľstvu BSK Správu o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030 pravidelne raz za dva roky

Termín: 12/2026

Dôvodová správa

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030 je strategický dokument ktorý definuje jednotlivé opatrenia a aktivity, vychádzajúce z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR BSK) na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030). Cieľom spracovaného dokumentu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030 (ďalej len „Koncepcia cestovného ruchu“) je zadefinovanie priorit a opatrení, ktoré určujú smerovanie rozvoja turizmu na území BSK.

Ciele a prioritné oblasti Koncepcie cestovného ruchu

Koncepcia cestovného ruchu má zadefinovaný globálny cieľ, z ktorého vychádzajú 4 špecifické ciele.

Globálny cieľ: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu.

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie podmienok pre rozvoj a rozšírenie ponuky udržateľného cestovného ruchu pomocou budovania základnej a doplnkovej infraštruktúry s dôrazom na šetrné zaobchádzanie s prírodným a kultúrnym bohatstvom kraja.

Špecifický cieľ 2: Zlepšenie koordinácie medzi organizáciami podieľajúcimi sa na rozvoji cestového ruchu v Bratislavskom kraji s cieľom zvýšiť efektivitu vykonávaných aktivít a zaručiť kontinuálny rozvoj Bratislavského kraja ako atraktívnej destinácie.

Špecifický cieľ 3: Zabezpečenie zacielenej marketingovej podpory pre produkty cestovného ruchu, ktoré majú význam pre rozvoj kraja.

Špecifický cieľ 4: Synergia oblastí regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a vytvárajú si tak vhodné podmienky na ďalší rozvoj.

Koncepcia cestovného ruchu definuje 4 prioritné oblasti rozvoja cestovného ruchu:

1. Udržateľný cestovný ruch
2. Destinačný manažment
3. Destinačný marketing
4. Synergia politík regionálneho rozvoja

Prioritné oblasti sú bližšie rozdelené do opatrení, ktoré tvoria jednotlivé okruhy aktivít.

Monitorovacie obdobie za ktoré sa Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie cestovného ruchu predkladá je za obdobie od 04/2022 do 12/2024.

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030

Prioritná oblasť 1: Udržateľný cestovný ruch

1.1. Rozvoj poznávacieho turizmu

Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúrno – historického turizmu

Zrealizované aktivity, ktoré sa zameriavajú na vytváranie podmienok pre rozvoj kultúrno-historického turizmu, môžeme hodnotiť ako veľmi pozitívne kroky, ktoré prispievajú k obohateniu kultúrneho a historického dedičstva regiónu. V rámci monitorovacieho obdobia boli zrealizované aktivity:

- **Zriadenie kultúrneho-kreatívneho centra v kaštieli v Modre:** vytvára aktivity a program pre verejnosť v oblasti osvetovej činnosti a zároveň sa stalo centrom pre odbornú verejnosť v témach vinohradníctva a vinárstva, lokálnych produktov, digitalizácie a výtvarného umenie. Cieľom centra okrem prezentácie nezávislej kultúry je tvoriť aktívny komunitný priestor, ktorý ponúka tvorivé umelecké aktivity, neformálne vzdelávanie a coworking.
- **Zriadenie kultúrno-spoločenského centra v synagóge Senec:** vytvoril sa multikultúrny priestor s profesionálnym zázemím pre hudobnú scénu, vzhľadom na akustické danosti objektu, zároveň bude synagóga slúžiť pre výtvarné umenie, ale aj na kultúrne a spoločenské akcie či vzdelávanie. Ponúka priestor pre rôzne podujatia, čím sa zvyšuje atraktivita Senca ako destinácie. Synagógy sú dôležitou súčasťou kultúrno-historického dedičstva a ich využitie na kultúrne aktivity podporuje udržateľný turizmus. Synagóga tiež pracuje s odkazom židovskej kultúry.

Niektoré aktivity, sa nepodarilo zrealizovať v stanovených termínoch, aktivity boli čiastočne realizované, čo znamená, že bolo začaté verejné obstarávanie, žiadosti o nenávratný finančný príspevok boli podané v rámci vyhlásených výziev, projekty boli schválené monitorovacími výbormi a aktuálne sa očakáva podpis zmlúv o nenávratný finančný príspevok (park Malinovo a park Stupava). V prípade obnovy Synagógy v sv. Jure sa uskutočnila súťaž architektonických návrhov:

- Obnova synagógy v Sv. Jure s kultúrnym využitím
- Revitalizácia parku a obnova kaštieľa v Malinove
- Revitalizácia parku a obnova kaštieľa v Stupave

Vytváranie podmienok pre rozvoj ekoturizmu a geoturizmu

- **Zriadenie Ekocentra v Čunove:** zrealizované v roku 2024, ambíciou Ekocentra je poskytnúť funkčné zázemie a stať sa bránou do prírody na celom území BSK. Cieľom je prepojiť odborné a praktické aktivity v oblasti ochrany prírody a zároveň poskytnúť garanciu kvality environmentálneho vzdelávania s dosahom na celé územie Slovenska. Súčasťou areálu Ekocentra je aj sýpka, postavená v renesančnom štýle v 2. polovici 16. stor., ktorá slúžila na skladovanie od svojho vzniku až do 90-tych rokov. Jej rekonštrukciu BSK plánuje ako III. fázu budovania Ekocentra v Čunove, kde sa chce opäť uchádzať o silné partnerstvo v rámci cezhraničnej spolupráce v novom Programovom období a získať podporu EÚ na obnovu tejto NKP.

Vytváranie podmienok pre rozvoj (vinárskeho, vinohradníckeho a gastronomického) kulinárskeho turizmu

- **vytvorenie produktu kyvadlovej dopravy so zameraním na gastronomický a vinársky turizmus:** zrealizované napr. HusBus, Račánska lokálka a pod.,
- **vytvorenie kódexu spolupráce vinárov a vinohradníkov s inými aktérmi a odberateľmi ich produktov v kraji:** naďalej pokračujeme v pracovnom procese na tvorbe kódexu spolupráce medzi vinármi, a vinohradníkmi a ostatnými aktérmi a odberateľmi ich produktov v regióne. Prvé stretnutie s vinármi z regiónu je naplánované na 12. decembra 2024, na ktorom bude predstavená Vinárska akadémia. Táto iniciatíva bude slúžiť ako platforma pre vzdelávanie a spoluprácu v oblasti vinárstva a ovocinárstva, až do vybudovania samotného Vinársko-ovocinárskeho kampusu v Modre.

1.2. Rozvoj odpočinkového turizmu

Vytváranie podmienok pre rozvoj ponuky zameranej na oddych a zábavu v mestskom prostredí

- **mapovanie a analýza verejných priestranstiev** – analýzu pripravuje priebežne Metropolitný inštitút Bratislavy.

1.3. Rozvoj aktívneho turizmu

Vytváranie podmienok pre rozvoj cykloturizmu

- **pravidelná údržba značenia a doplnkovej infraštruktúry cykloturistických trás:** vykonávané každoročne na úsekoch, ktoré to vyžadujú, prostredníctvom KOČR a rozpočtovej kapitoly (č.4 - Turizmus),
- **úprava cykloturistických trás (napr. čistenia vybraných povrchov, rezanie náletových drevín a pod.):** vykonávané každoročne na úsekoch, ktoré to vyžadujú, prostredníctvom KOČR a rozpočtovej kapitoly (č.4 - Turizmus),
- **realizácia projektu Vlak Záhoráčik alebo cyklobusu na Záhorí:** v roku 2022 boli tieto aktivity realizované. Prevádzka vlaku Záhoráčika bola pozastavená Ministerstvom dopravy SR od roku 2023, v súvislosti s budovaním VRT smer Kúty.

Vytváranie podmienok pre rozvoj vodného turizmu

- **vytvorenie produktu kyvadlovej dopravy so zameraním na vodný turizmus:** KOČR realizuje produkt SplavBus na Malom Dunaji od roku 2022, v roku 2024 rozšírila o ďalšie dva produkty splavov na veľkom Dunaji a na ramenách starého Dunaja.

Vytváranie podmienok pre rozvoj pešieho turizmu

- **pravidelná údržba značenia turistických chodníkov:** vykonávané každoročne na úsekoch, ktoré to vyžadujú, prostredníctvom KOČR a rozpočtovej kapitoly (č.4 - Turizmus),
- **obnova značenia náučného chodníka Nivou Moravy:** boli obnovené chýbajúce a poškodené časti na celej dĺžke náučného chodníka (realizované KOČR - prostredníctvom projektu Príroda a kultúra na zelenom páse INTERREG SK-AT 2014-2020),

- **vybudovanie náučného chodníka v Svätom Jure na tému Slovanov:** náučný chodník bol realizovaný v rokoch 2021 a 2022, realizované SDC a mestom Sv. Jur,
- **budovanie unikátnej turistickej infraštruktúry:** vo fáze predprojektovej prípravy a jednotlivé objekty budú predmetom financovania z externých zdrojov v cezhraničných programoch v rámci tém vodáctva, ekoturizmu a vojenského turizmu.

Iné športy

- **vybudovanie Skill parku v Modre:** projekt nebol zrealizovaný z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

1.4. Rozvoj MICE turizmu

Podujatia predlžujúce pobyt návštevníkov

- **vytvorenie série podujatí vo Viedni ako pozvánka do Bratislavského kraja:** nezrealizované, nakoľko podujatia organizované rakúskymi usporiadateľmi, na ktorých plánovala KOOCR finančne participovať neboli v roku 2024 realizované, finančné prostriedky alokované na tento účel boli použité na prezentačné podujatia v iných krajinách (Poľsko, Česká republika).

Podujatia posilňujúce kľúčové značky destinácie

- **podpora lokálnych producentov za účelom zvýšenie ich účasti a atraktivity na relevantných podujatiach:** v rámci organizovaných podujatí Oddelenie strategického územného rozvoja a regionálnej politiky (OSÚRaRP) aktívne zapája a propaguje lokálnych producentov s cieľom posilniť ich viditeľnosť a podporiť rozvoj ich podnikateľských aktivít. OSÚRaRP zároveň pravidelne, trikrát mesačne, realizuje výjazdy priamo k lokálnym producentom. Počas týchto výjazdov ich informuje o dostupných možnostiach čerpania externých finančných zdrojov na realizáciu projektov reflektujúcich ich potreby. Zároveň poskytuje asistenciu pri riešení ďalších požiadaviek a výziev, s ktorými sa producenti stretávajú. Aktuálne bola schválená zastupiteľstvom BSK výzva BRDS na podporu lokálnych producentov, ktorá otvára nové príležitosti na financovanie a rozvoj ich projektov. Táto iniciatíva reflektuje záväzok OSÚRaRP k dlhodobej podpore regionálneho rozvoja a posilneniu lokálnej ekonomiky,
- **organizácia a podpora podujatí s cieľom propagovať tematické cesty:** BSK, SDC v spolupráci s obcami, Krajskými a Oblastnými organizáciami cestovného ruchu (KOOCR a OOCR) organizuje tematicky zamerané podujatia úzko spätými s kultúrnymi cestami. Tieto podujatia slúžia na posilnenie identity destinácií, zvýšenie ich atraktivity a budovanie povedomia o kľúčových značkách destinácie.

Organizované podujatia:

Rytiersky festival Rotenstein na hrade Červený Kameň, ktorý prezentuje históriu stredovekého rytierskeho života.

Cyrilo-metodské dobové slávnosti v Devíne, oslavujúce dedičstvo solúnskych bratov.

Cyrlometodský hold dolianskym osobnostiam, pripomínajúci významné osobnosti späté s oblasťou Dolian.

Púť k Madone Žitného ostrova v Dunajskej Lužnej, zdôrazňujúca náboženskú tradíciu regiónu.

Slovania vo Svätom Jure, rekonštrukcia historických udalostí a spôsobu života Slovanov.

Slovenská žena 19. storočia v Modre, približujúca postavenie a úlohu žien v spoločnosti 19. storočia.

Víkend zatvorených hraníc, podujatie k Výročiu Nežnej revolúcie,

DOD Ekocentrum Čunovo - Dunajské ostrovy,

DOD Záhrada MOS - Víkend otvorených záhrad.

Tieto podujatia prispievajú k zachovaniu kultúrneho a prírodného dedičstva, prepájajú historické a súčasné prvky destinácií a podporujú rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom zapojenia miestnych komunít a návštevníkov i lokálnych producentov. Zároveň posilňujú identitu a hodnotu kľúčových značiek destinácie na regionálnej a národnej úrovni.

Prioritná oblasť 2: Destinačný manažment

2.1. Posilnenie systému destinačného manažmentu

Predvídateľný a efektívny spôsob viacdrojového financovania

- **tematicky zameraná výzva BRDS reagujúca na potreby turizmu v kraji:** priebežne v plnení,
- **vyčlenenie finančných prostriedkov na budovanie unikátnej turistickej infraštruktúry:** BSK každoročne vyčleňuje finančné prostriedky na podporu unikátnej turistickej infraštruktúry.

2.2. Posilnenie systému destinačného manažmentu

Efektívna a koordinovaná spolupráca organizácií rozvíjajúcich destináciu

- **zavedenie systému pravidelných stretnutí SDC, KOOCR a BSK:** stretnutia sa konajú 1x za mesiac,
- **zavedenie systému pravidelných stretnutí KOOCR a OOCR:** stretnutia sa konajú 1x za štvrtrok,
- **vytvorenie akčných plánov SDC a KOOCR v nadväznosti na rozpočet BSK s následným odpočítaním:** pre SDC a KOOCR boli nastavené KPI - kľúčové ukazovatele výkonnosti, ktorými bude sledovaná a hodnotená úspešnosť dosahovania stanovených cieľov. Slúžia ako nástroj na sledovanie výkonnosti a efektívnosti procesov, projektov a aktivít. Prostredníctvom KPI bude BSK kvantifikovať, ako dobre si KOOCR a SDC vedie v porovnaní s nastavenými cieľmi.

Skvalitnenie zberu a vyhodnocovania dát s dopadom na lokálnu ekonomiku

- **zavedenie systému analýzy dát s určovaním dopadu verejných investícií do infraštruktúry na lokálnu ekonomiku:** momentálne je pripravovaný projekt „Implementácie dátovej politiky“, ktorý bude predložený na zastupiteľstvo v 1.Q 2025,
- **zrealizovaná pasportizácia turistickej infraštruktúry na území BSK:** zrealizovaná pasportizácia na peších turistických chodníkoch a na cyklotrasách bola dokončená v 2023,
- **zber a vyhodnocovanie štatistických dát inovatívnymi metódami:** zavedenie inteligentného monitorovania cyklistickej infraštruktúry pomocou dátovej analytiky.

Prostredníctvom vlastného systému vyhodnocovania údajov z cyklosčítačiek na území kraja vytvára KOOCR komplexný obraz o cyklistickej mobilite a preferenciách užívateľov. Vlastné vyhodnocovanie cyklosčítačiek stavia destináciu do pozície lídra v inteligentnom využívaní dát pre rozvoj mobility, čím výrazne prispieva k zlepšeniu cyklistickej infraštruktúry a zážitku z cestovania na dvoch kolesách

2.3. Rozvoj tematických ciest a turistických destinácií ako nástroj rozvoja cestovného ruchu

- **vytvorenie koncepčných materiálov pre rozvoj:**

Kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda – pripravuje sa revízia tematickej cesty aj jej rozšírenie o národných dejateľov a nové miesta v území v BSK a zároveň sa pripravuje prepojenie na Trnavský a Trenčiansky kraj,

Kultúrnej cesty Železnej opony – pripravuje sa aktualizácia tematickej cesty, jej rozšírenie o ďalšie miesta s historickým významom, ktoré spadajú do iného časového obdobia (1. Československá republika) a zároveň sa pripravuje rozšírenie s presahom na partnerov z AT a CZ pohraničia,

tematickej cesty šľachtických rodov – v 10/2024 bol podaný projekt o NFP „Royal Traces“ v rámci ktorého bude spracovaný dokument, ktorý zmapuje zachovanie odkazu šľachtických rodov v prihraničnom regióne,

tematickej cesty židovskej kultúry – téma rozvoja tematickej cesty je diskutovaná na cezhraničnej úrovni s Dolným Rakúskom, Burgenlandom, magistrátom hlavného mesta SR. K téme sa uskutočnili viaceré stretnutia a boli organizované konferencie, na ktorých BSK aktívne participuje,

destinácie Dunajské ostrovy – projekt DBB1 bol realizovaný v rokoch 2017-2020. Aktuálne pripravujeme Teritoriálny akčný plán na DBB2, ktorý bude zahŕňať prepojenie s Trnavským krajom a Maďarskom na "veľkom" Dunaji.

Prioritná oblasť 3: Destinačný marketing

3.1. Podpora a rozvoj inovatívnej ponuky produktov cestovného ruchu Modernizácia aktuálnej ponuky cestovného ruchu

- **vytvorenie konceptu tvorby udržateľných produktov cestovného ruchu:** nerealizované, presun aktivity do roku 2025.

3.2. Podpora kvality služieb

Zlepšovanie kvality služieb u poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu

- **vytvorenia metodiky hodnotenia kvality poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu:** metodika hodnotenia kvality poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu nebola vypracovaná z dôvodu strategického pozastavenia aktivity, pričom kľúčovým faktorom je očakávanie vývoja zo strany novozriadeného Ministerstva cestovného ruchu a športu SR.

Skvalitnenie služieb TIK

- **zriadenie sezónneho TIK na Slnecných jazerách:** každoročne zriaďuje OOCR Senec sezónny TIK na severnej strane jazier, KOOCR financovala v 2023 obnovu zariadenia dvoch kamenných TIK na južnej strane jazier
- **rozšírenie služieb TIK o poskytovanie informácií o udržateľnej mobilite:** materiály o udržateľnej mobilite sú priebežne umiestňované v 16tich TIK,

- **zriadenie TIK v Ekocentrum Čunovo:** zriadené v roku 2024,
- **vytvorenie metodiky hodnotenia kvality poskytnutých služieb v TIK:** v spolupráci s asociáciou Aices sú pripravené teoretické podklady, v roku 2025 sa budú implementovať v spolupráci s jednotlivými TIK.

3.3. Marketingová podpora

Podpora rozvoja nástrojov online marketingu

- **Vytvorenie komunikačného a marketingového plánu destinácie vrátane jeho implementácie:** komunikačný a marketingový plán je vytváraný KOOCR a je každoročne aktualizovaný formou ročného plánu aktivít, ktorý je schvaľovaný valným zhromaždením,
- **zavedenie systému podpory regionálnych značiek:** vytvorená databáza lokálnych producentov a jej priebežná aktualizácia a dopĺňanie prebieha v spolupráci s organizáciou Lokálny trh a s jednotlivými OOCR, v ktorých lokálni producenti pôsobia. Propagácia lokálnych producentov prebieha aj počas organizovaných podujatí KOOCR a BSK, či už prezentáciou ich výrobkov, alebo ich priamou účasťou na podujatiach. Výlučne produkty lokálnych producentov sú využívané, ako darčkové predmety pre partnerov na rôznych stretnutiach a podujatiach doma a v zahraničí,
- **vytvorenie Katalógu drobnej turistickej infraštruktúry v Bratislavskom kraj na zjednotenie vizuálnej identity:** katalóg bol vytvorený v roku 2022, od budúceho roka bude spracovaná jeho aktualizácia.

Efektívny systém distribúcie propagačných materiálov

- **zavedenie systému distribúcie propagačných materiálov vrátane prihraničných území HU, AT a CZ:** zavedenie systému distribúcie propagačných materiálov v rámci destinácie, s presahom na prihraničné oblasti Maďarska, Rakúska a Českej republiky, sa realizovalo s dôrazom na podporu lokálnych producentov a ich aktívnu integráciu do ponuky cestovného ruchu. Zavedený systém distribúcie propagačných materiálov vytvoril efektívnu platformu na propagáciu regionálnych hodnôt, podporu lokálnych producentov a zvýšenie atraktivity destinácie vo vzťahu k domácim aj zahraničným návštevníkom.

3.4. Propagácia regiónu ako turistickej destinácie na domácom a zahraničnom trhu Domáci a zahraničný turizmus

- **vytvorenie a distribúcia Magazínu Bratislava region:** magazín bol vytvorený a distribuovaný v počte 10 000 ks.
- **účasť na veľtrhoch a prezentačných podujatiach:**
2022 - účasť na veľtrhoch - Viedeň, Praha, Nitra, realizácia roadshow Zážitkový kontajner - SIAF (leletecké dni - Kuchyňa), Kunovská priehrada, Devín, Senec, Nitra, Piešťany, Košice, prezentácie - Slávnostné otvorenie Cyklomostu Vysomarch (Vysoká pri Morave)
2023 - účasť na veľtrhoch - Viedeň, Praha, Varšava, Nitra, prezentácie - Cyrilometodské dobové slávnosti v Devíne (Devín), Street Fest - 30 Mission Slowakei (Viedeň) - Voda naše bohatstvo (Vrakuňa), prezentácia pre zástupcov maďarských médií a cestovných kancelárií v priestoroch Slovenského inštitútu (Budapešť), veľtrh pre seniorov vo Viedni

2024 - účasť na veľtrhoch - Praha, Viedeň, Varšava, Riga, Helsinki, vlastná expozícia v Brne a Nitre, B2B workshopy v Budapešti a Clui, prezentácie - Krakov, Budapešť, Šamorín, Mariánka a množstvo menších lokálnych prezentačných podujatí

Zdravotný turizmus

- **zmapovanie potenciálu zdravotného turizmu:** Konceptný dokument nebol k dátumu predloženia odpočtu vytvorený. Aktivita bude v rámci aktualizácie Akčného plánu prehodnotená vzhľadom na schopnosť zapojenia sa sociálno-ekonomických partnerov a trhu,

Filmový turizmus

- **zmapovanie potenciálu filmového turizmu a vytvorenie trhovej ponuky:** Konceptný dokument nebol k dátumu predloženia odpočtu vytvorený. Aktivita bude v rámci aktualizácie Akčného plánu zrušená vzhľadom na možnosti sociálno-ekonomických partnerov a trhu,
- **zavedenie pozície regionálneho koordinátora pre filmový turizmus na území BSK:** pozícia regionálneho koordinátora pre filmový turizmus nebola k dátumu predloženia odpočtu vytvorená. Aktivita bude v rámci aktualizácie Akčného plánu zrušená.

Prioritná oblasť 4: Synergie politík regionálneho rozvoja

4.1. Zvyšovanie kvality vzdelávania v cestovnom ruchu

- **monitorovanie spokojnosti zamestnávateľov so študentami/ absolventami stredných škôl v odboroch zameraných na cestovný ruch:** monitorovanie spokojnosti bude spustené v priebehu roka 2025,
- **osveta a vzdelávanie v oblasti udržateľného turizmu pre aktérov pôsobiacich v cestovnom ruchu:** vzdelávacie aktivity zamerané pre pracovníkov TIKov, ubytovacích zariadení a jednotlivých OOCR sú realizované formou infociest, konferencií a workshopov KOCR v pravidelných intervaloch.

4.2. Rozvoj udržateľnej mobility pre účely cestovného ruchu

- **propagácia podujatí s dôrazom na dostupnosť liniek verejnej dopravy:** prebieha pravidelná komunikácia možnosti využitia integrovanej dopravy vrátane propagácie Bratislava City and Region Card, ktorá v sebe obsahuje bezplatnú regionálnu dopravu. KOCR tiež spolufinancuje časopis "Na cestách" vydávaný Bratislavskou integrovanou dopravou (BID),
- **zosúladenie grafikonov MHD a prímestskej dopravy s prihliadnutím na potreby turizmu:** Aktivita nebola realizovaná a bude v rámci aktualizácie Akčného plánu zrušená,
- **vyhotovenie analýzy bielych miest verejnej dopravy na území kraja pre účely riešenia problému poslednej míle:** v rámci projektu SMART BSK bola spracovaná pasportizácia zastávok prímestskej autobusovej dopravy, v rámci ktorej boli zadané kľúčové zastávky, ktoré je potrebné v rámci zatriaktívňovania a zvyšovania konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy modernizovať. Taktiež bola zo strany BSK spracovaná Integrovaná územná stratégia, ktorá presne identifikovala konkrétne opatrenia, ktoré je potrebné realizovať do roku 2029.

4.3. Zosúladienie ochrany životného prostredia s rozvojom cestovného ruchu

- **vyhotovenie manuálu osádzania doplnkovej infraštruktúry na územiach so zvýšeným stupňom ochrany:** aktivita nebola realizovaná, jej plnenie začne v priebehu roka 2025,
- **podpora aktivít zameraných na znižovanie znečistenia prostredia, ochranu a zveľaďovanie prírodného prostredia a podporu biodiverzity:** aktivitu realizujú mestá a obce BSK v spolupráci so súkromným a neziskovým sektorom, pričom sa dosiahla významná synergia medzi ochranou prírodného prostredia a rozvojom cestovného ruchu. Tieto aktivity prispeli k zníženiu environmentálnej záťaže, posilnili udržateľný rozvoj destinácie a podporili pozitívny imidž regiónu ako príkladného modelu ekologickej turistiky. Ide napr. o tieto aktivity:

Znižovanie znečistenia prostredia:

mestá a obce v spolupráci so súkromným a neziskovým sektorom implementovali opatrenia na zlepšenie odpadového hospodárstva, vrátane inštalácie nových recyklačných staníc na frekventovaných turistických trasách. Organizácia čistiacich aktivít a kampaní na zvyšovanie povedomia o správnom nakladaní s odpadom, čím sa dosiahlo zníženie environmentálnej záťaže v turisticky exponovaných lokalitách.

Ochrana prírodného prostredia:

Realizácia projektov zameraných na obnovu a revitalizáciu poškodených prírodných lokalít, vrátane úpravy turistických chodníkov a cyklotrás s ohľadom na ochranu krajiny. Mestá a obce podporili iniciatívy na zalesňovanie a ochranu pôvodných druhov flóry a fauny v oblastiach s turistickým využitím.

Environmentálne vzdelávanie a propagácia:

Vytvorenie informačných kampaní zameraných na návštevníkov regiónu, s cieľom zvýšiť povedomie o environmentálne šetrnom správaní počas turistiky a cestovania. Umiestnenie informačných panelov na turisticky vyhľadávaných miestach s cieľom informovať o lokálnej biodiverzite a potrebe jej ochrany.

Príloha č. 1 – správa o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu koncepcie rozvoja cestovného ruchu v BSK do roku 2030

Cieľom Oddelenia cestovného ruchu, cezhraničnej spolupráce a lokálnej ekonomiky je tvorba a rozvoj cestovného ruchu na území BSK. Hlavným nástrojom je budovanie a rozvoj tematických trás a produktov cestovného ruchu.

Rozvoj cestovného ruchu je úzko prepojený so základnými princípmi sektorálnych politík, pričom spolupráca medzi nimi môže vytvoriť silný základ pre udržateľný regionálny rozvoj. Doprava a mobilita zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečení prístupnosti turistických destinácií, a to prostredníctvom budovania infraštruktúry a podpory ekologických foriem dopravy, ako sú cyklotrasy či verejná doprava. Rovnako dôležité je prepojenie cestovného ruchu s vzdelávaním, kde odborná príprava a stáže pre študentov na stredných školách vytvárajú kvalifikovaných odborníkov a prispievajú ku kvalite služieb a zamestnanosti v regióne.

Ďalším dôležitým prvkom je podpora regionálneho rozvoja a miestnej ekonomiky prostredníctvom spolupráce s lokálnymi producentami, remeselníkmi a vinármi. Turistické produkty môžu zahŕňať aj kultúrne dedičstvo, ako sú historické pamiatky, festivaly či remeslá, čím sa oživuje regionálna identita a kreativita. Ochrana životného prostredia je pritom zásadná – cestovný ruch by mal rešpektovať prírodné zdroje a vhodne reagovať na zmenu klímy prostredníctvom mitigačných a adaptačných opatrení. Takéto prepojenie princípov zabezpečuje udržateľný rast regiónu BSK a zároveň zvyšuje jeho atraktivitu pre návštevníkov.

Tematické cesty podporujúce rozvoj cestovného ruchu v BSK

- A) Kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda
- B) Tematická cesta šľachtických rodov
- C) Tematická cesta vojenského turizmu a železnej opony
- D) Tematická cesta vinohradnícka

Rozvoj produktov podporujúce rozvoj cestovného ruchu v BSK

- E) Rozvoj destinácie Dunajské ostrovy
- F) Produkt historické parky a záhrady v Bratislavskom kraji
- G) Koncept podpory lokálnych producentov

TEMATICKÉ CESTY PODPORUJÚCE ROZVOJ CESTOVÉHO RUCHU V BSK

A) KULTÚRNA CESTA SV. CYRILA A METODA

Kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda spája kultúrne dedičstvo vyše 10 Európskych krajín a tiahne sa rozsiahlym územím naprieč Južnou, Strednou a Východnou Európou. Jej zámerom je priblížiť Veľkomoravskú misiu solúnskych bratov Konštantína (Cyrila) a Metoda v 9. storočí, ktorí položili základ kultúry Slovánskych národov. Ako významná kultúrno-historická trasa, ponúka jedinečnú príležitosť na ďalšie rozšírenie a modernizáciu. Do budúca sa chceme zamerať na obohatenie jej obsahu o nové témy, prepojenia o významné osobnosti slovenskej histórie, čím sa rozšíri jej atraktivita pre široké spektrum návštevníkov.

Sv. Cyril a Metod

Okrem zdôraznenia **pútnických miest** (napr. Marianka) a témy **Veľkej Moravy** (lokality ako Devín, Bratislavský hrad, Neštich), plánujeme rozšíriť cestu aj o:

Osobnosti slovenskej histórie:

- **Ludovít Štúr a Samuel Zoch:** význam Modry v dejinách národného obrodzenia, 1. ČSR.
  - **Juraj Fándly a Martin Palkovič:** dedičstvo Dolian ako centra osvetu a literatúry.
- Eugen Suchoň a Ján Kupecký:** prínos Pezinka v oblasti umenia a hudby.

Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre

Pamätný dom Juraja Fándlyho

Rodičovský dom Juraja Palkoviča – Doľany

Prepojenie so Záhorím:

- Prepojiť Doľany a Sološnicu na trasy vedúce do Jablonice a Hlbokého (viazané na Jozefa Miloslava Hurbana a Jána Hollého).
- Rozšírenie cesty až po Košariská, rodisko Milana Rastislava Štefánika, čím sa zvýrazní význam kopaničiarskeho regiónu.

Tému lokálnych komunít a produktov:

- Zdôrazniť históriu a kultúru **Habánov** (napr. keramika a remeslá).
- **Huncokári** ako jedinečné spojenie kultúrneho dedičstva a prírodného turizmu.
- Podpora **lokálnych produktov** (vinárstvo, tradičné remeslá) a ich zapojenie do zážitkového turizmu.

Regionálnu spoluprácu:

- Prepojenie regiónov Záhoria BSK, Trnavský samosprávny kraj - TTSK a Kopańíc Trenčiansky samosprávny kraj - TSK.
- Spoločné projekty zamerané na témy dejateľov, tradície Huncokárov a Habanov.

Očakávané prínosy rozšírenia tematickej cesty zahŕňajú oživenie turistického záujmu o Cyrilo-metodskú cestu prostredníctvom obohatenia jej obsahu a zavedenia atraktívnych nových trás. Projekt sa zameriava na prepojenie historických tém s modernými zážitkami, čím osloví rôznorodé skupiny návštevníkov a zatriaktívni región pre cestovný ruch. Týmto spôsobom podporí regionálny rozvoj, ochranu kultúrneho dedičstva a lokálnu ekonomiku. Zároveň prispeje k zvýšeniu medzinárodnej prestíže Slovenska ako krajiny s bohatým historickým a kultúrnym dedičstvom, čím posilní jeho postavenie na turistickej mape Európy.

Veľkomoravské hradisko Neštich v Svätom Jure

B) TEMATICKÁ CESTA ŠLACHTICKÝCH RODOV

Tematická cesta šľachtických rodov je zameraná na historické, kultúrne a prírodné dedičstvo šľachtických rodov Pálffyovcov, Esterháziocov. Tieto rody zohrali kľúčovú úlohu v rozvoji strednej Európy a ich pôsobenie ovplyvnilo územia dnešného Slovenska, Dolného Rakúska, Burgenlandu, Južnej Moravy a širšieho regiónu. Zámerom je vytvoriť tematickú cestu, ktorá prepojí významné pamiatky, prírodné krásy a technické dedičstvo týchto rodov.

Tematická cesta bude vytvorená v rámci podaného cezhraničného projektu s názvom **Royal Traces**, ktorý bude implementovaný prostredníctvom Programu Interreg VI-A SK-AT – 2021-2027. Hlavným cieľom projektu je vytvoriť cezhraničný komplexný turistický produkt, ktorý oživí dedičstvo šľachtických rodov, podporí regionálny rozvoj a posilní cezhraničnú spoluprácu.

Jedným z hlavných výstupov projektu je vytvorenie dokumentu, ktorý zmapuje dedičstvo kráľovských rodín pozdĺž tematickej trasy. Obsah dokumentu bude zahŕňať:

Prepojenie regiónov Burgenland, Dolné Rakúsko, Južná Morava a Slovensko

- Mapovanie historických pamiatok a aktivít týchto rodov.
- Zdieľanie poznatkov a skúseností s kultúrnym dedičstvom cezhraničných regiónov.

Preskúmanie rodinných väzieb

- Zobrazenie príbuzenských vzťahov medzi Pálffyovcami, Esterháziovcami, Bourbonovcami a Lichtenštajnovcami.
- Historické súvislosti ich spolupráce a vplyvu na rozvoj regiónov.

Prístup k rozvoju území

- Prezentácia stratégie rodov pri rozvoji hospodárstva, krajiny a kultúrnych pamiatok.

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a krajina

- Prezentácia dedičstva hospodárskeho rozvoja, od vinárstva v Malých Karpatoch po správu lesov a poľovníckych revírov, napr. tradícia Huncokárov.
- Ukážky historických parkov, záhrad a krajinných úprav, ako sú barokové záhrady v Ledniciach, anglické parky v Fertőde či lesoparky Malých Karpát.

Inovácie a priemysel

- Technické pamiatky, ako sú mlyny, pivovary, železnice alebo výroba stavebných materiálov, ktoré podporovali rozvoj regiónu počas vlády týchto rodov.

Medzi ďalšie projektové výstupy patrí **vytvorenie komplexného turistického produktu**, ktorý tematicky prepája kultúrne, technické a prírodné dedičstvo regiónu. Nová tematická cesta nebude zahŕňať len hrady, zámky a kaštiele, ale rozšíri svoju ponuku aj o zaujímavosti ako prehliadky Huncokárskej histórie a návštevy remeselníckych dielní. **Súčasťou projektu bude aj vytvorenie siete poskytovateľov služieb**, pričom sa zapoja miestne subjekty z oblastí ubytovania, gastronómie a sprievodcovských služieb. Okrem toho sa plánuje prepojenie veľkého Malokarpatského okruhu (zahŕňajúceho lokality ako Jur, Pezinok, Limbach, Modra – Harmónia, Častá a Doľany) s Podunajskými lokalitami (Bernolákovo a Ivanka pri Dunaji), čím sa vytvorí jednotná a atraktívna turistická destinácia.

Huncokári v Modre

Partneri projektu

Vedúci partner projektu – Marktgemeinde Wilfersdorf

Projektový partner – Bratislavský samosprávny kraj

Projektový partner – OOCR Malé Karpaty

Projektový partner – Mesto Malacky

Projektový partner – Obec Plavecké Podhradie

Projektový partner – Trnavský kraj KOČR
Projektový partner – Záhorské múzeum v Skalici
Cezhraničný partner – Marktgemeinde Lanzenkirchen
Cezhraničný partner – Weinviertel Tourismus GmbH
Strategický partner – Slovenský dom Centrope
Strategický partner – Turizmus regiónu Bratislava
Strategický partner – Trnavský samosprávny kraj
Strategický partner – Land Niederösterreich
Strategický partner – Wiener Alpen in Niederösterreich Tourismus GmbH

Aktivity BSK:

- Vypracovanie dokumentu, ktorý predstavuje dedičstvo kráľovských rodín pozdĺž tematickej trasy;
- Vytvorenie siete zainteresovaných strán (z radov historikov, akademikov a SH z územia tematickej cesty);
- Organizácia tematických podujatí v súvislosti so zvýšením povedomia o šľachtických rodoch v prihraničnom území.

Aktivity partnerov projektu:

- Plavecké Podhradie - rekonštrukcia renesančného nádvorja hradu pre kultúrne a spoločenské aktivity. Vytvorenie interaktívnej expozície Plavecký kras.
- Malacky - rekonštrukcia Kaplnky a nádvorja kaštieľa, s cieľom oživiť históriu a kultúru Pálffyovcov a zaradiť sa do novej kultúrnej trasy šľachtických rodov.
- Záhorské múzeum v Skalici - rekonštrukcia strechy a modernizácia podkrovia pre koncerty a hudobno- kultúrne programy. Rekonštrukcia a modernizácia suterénu pre vytvorenie Expozície Pálffyovcov.
- Malé Karpaty – vytvorenie dizajn manuálu pre tematickú trasu, marketingovej a komunikačnej stratégie.
- Trnavský kraj – marketingová podpora projektu, výroba tlačovín a marketingovým materiálom.
- Wilfersdorf - bezbariérová adaptácia areálu zámku a múzea, renovácia a adaptácia zámockých kavalierskych budov podľa hospodárskej histórie kniežat z Lichtenštajna s integráciou panstva.
- Lanzenkirchen - výstavba „Bourbon Center“ s interaktívnou expozíciou o histórii francúzskej kráľovskej rodiny.

Plavecký hrad

Pálffyovský kaštieľ v Malackách

C) TEMATICKÁ CESTA VOJENSKÉHO TURIZMU A ŽELEZNEJ OPONY

Cestovný ruch založený na vojenskej histórii predstavuje významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v BSK.

Z hľadiska geografickej polohy a historického kontextu má BSK jedinečné špecifiká ako:

- sútok riek Moravy a Dunaja, ktorý bol po stáročia významným bodom na mape európskych dejín
- nivy Moravy ako rozsiahle lužné oblasti, ktoré sa rozprestierajú pozdĺž rieky Morava na jej dolnom toku, predovšetkým v jej záverečnej časti, kde tvorí prirodzenú hranicu medzi Slovenskom a Rakúskom
- dunajské ramená ako rozvetvený systém bočných kanálov a vodných ciest, ktoré tvoria jedinečný prírodný ekosystém s veľkým ekologickým, kultúrnym a turistickým významom

Táto geografická poloha prirodzene formovala územie ako kľúčovú hranicu a nárazníkovú zónu. Región odráža históriu stretu kultúr, národov a mocností.

Víziou BSK je vytvoriť produkt cestovného ruchu, ktorý bude autenticky pripomínať historické dedičstvo územia BSK od rímskych vojenských staníc na Limes Romanus cez stredoveké obranné systémy až po modernú železnú oponu, čím sa posilní záujem o kultúrne a vzdelávacie cestovanie, prepojí historické pamiatky so zážitkovým turizmom a prispeje k regionálnemu rozvoju.

Okrem základného cieľa vojenského turizmu, čo je zvýšenie atraktivity regiónu a tým prilákanie nových domácich i zahraničných návštevníkov dávame významný dôraz na prepojenosť viacerých oblastí ako napríklad:

- **vzdelávanie** - zapájať mládež a školy prostredníctvom vzdelávacích programov o historickom význame bunkrov a vojenských objektov na území BSK, expozície v múzeách, živý dejepis
- **podpora lokálneho rozvoja** - prepojiť miestne komunity, podnikateľov a poskytovateľov cestovného ruchu do vytvoreného produktu cestovného ruchu, podpora lokálneho rozvoja Záhoria
- **ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva** - zabezpečiť návštevníkom možnosť objavovať a zažiť prírodné a kultúrne hodnoty konkrétneho regiónu bez narušenia ekologickej rovnováhy, biodiverzity a dlhodobého zdravia prírodného prostredia (napr. Nivy Moravy – vysoko chránené územie)
- využitie už doposiaľ zaužívaných turistických lokalít – **cyklistický okruh** medzi dvomi cyklomostami ponad rieku Morava – Cyklomost Slobody a VysoMarch

Uskutočnené aktivity v téme rozvoja vojenského turizmu na území BSK

V lete 2024 sa pracovníci OCRCSaLE zúčastnili zahraničnej pracovnej cesty v Belgicku, aby získali pohľad na osvedčené postupy v zahraničí a porovnali ich s vlastnými postupmi, čo môže viesť k zlepšeniu efektivity a kvality práce doma. Belgicko využíva vojenský turizmus nielen na pripomenutie histórie, ale aj ako nástroj regionálneho rozvoja a medzinárodnej spolupráce. Strategické umiestnenie pamiatok, ich profesionálna správa a prepojenie na moderné turistické potreby robia Belgicko významným cieľom pre milovníkov vojenskej histórie. Popri dych berúcich interaktívnych múzeách referenti cielene navštívili tzv. krajinné pamiatky, ktoré sú situované v exteriéri - Trench of Death (Zákopy smrti - posledný zachovaný komplex zákopov z prvej svetovej vojny v Belgicku), Yser Tower (postavená na pamiatku flámskych vojakov padlých počas prvej svetovej vojny), a Remembrance trees (pamätne stromy rozmiestnené v okolí mesta Ypres označujúce frontovú líniu v krajine). Krajinné vojenské atraktivity sa nachádzajú aj na území BSK, avšak nie sú komplexne zmapované a jednotne označené, tak ako v Belgicku. Práve tento typ krajinných pamiatok bol skvelou inšpiráciou a osvedčeným postupom, ktorý by sa dal aplikovať aj v podmienkach BSK. Išlo o jednoduché a chytľavé atraktivity, ktoré si nevyžadujú budovanie veľkých infraštruktúr. Inšpiratívny obraz dotvorili už len synergie cykloturizmu a vzdelávania, ktoré v Belgicku aktívne prepájajú s vojenským turizmom.

Trench of Death – Zákopy smrti v Belgicku

Počas jesene sme v rámci ciest do územia navštívili **Múzeum ľahkého opevnenia v Gajaroch – vyčistený a upravený bunker**, ktorý je pod správou občianskeho združenia. Spoločne so starostom nám opísali ako vyčistili a v súčasnosti udržiavajú bunker, aby sa zabezpečila jeho stabilita a ochrana pred ďalšou degradáciou. Členovia z občianskeho združenia organizujú komentované prehliadky, prednášky a ďalšie vzdelávacie aktivity zamerané na históriu bunkra a vojenské obdobie, počas ktorého bol bunker používaný. Naším cieľom je navštíviť aj ďalšie bunkre, ktoré sa na území nachádzajú.

Múzeum ľahkého opevnenia v Gajaroch

Zážitkové ubytovanie v bunkri pri Devínskom jazere

Petržalské bunkre BS-8 Hřbitov

Zámer tvorby tematickej cesty vojenského turizmu ako nového produktu cestovného ruchu sme odštartovali konferenciou, ktorá sa konala 20.11.2024 v Rohožníku. Konferenciu sme usporiadali v rámci cezhraničného projektu RegioCap SK-AT, ktorého BSK je projektovým partnerom a jeho cieľom je usporadúvať cezhraničné podujatia, na ktorých sa stretnú nositelia tém zo Slovenska a Rakúska, môžu nadväzovať nové partnerstvá a vytvárať nové projektové zámery.

Konferencia s názvom „**Vojenský turizmus: Dedičstvo 20. storočia v Bratislavskom kraji a pohraničí**“ mala signifikantný prínos. Na jednej strane to bol prínos pre nás, pretože sme sa zoznámili s aktérmi danej témy v území, nahliadli sme do ich fungovania a vzťahov a na druhej strane mala prínos pre územie, pretože sme na nej oficiálne deklarovali náš záujem o tému, cieľ a plánované aktivity. Obzvlášť dôležitými časťami boli druhý a tretí blok konferencie - panelová diskusia zameraná na historické vzťahy Bratislavského kraja s okolitými cezhraničnými regiónmi v období prvej polovice 20. storočia a na vojenské obranné línie v Bratislave z 20. storočia. Boli predstavené významné technické pamiatky, ich historický a legislatívny kontext, otázky využitia a vnímania vojenského dedičstva v súčasnosti. V treťom bloku venovanému turistickému exkurzu sa predstavili konkrétne turistické atraktivity vojenského charakteru v Bratislavskom kraji, Dolnom Rakúsku a na Južnej Morave od Petržalských bunkrov (B-S-8, B-S-4) cez múzeum ľahkého opevnenia v Gajaroch, zážitkové ubytovanie v bunkri pri Devínskom jazere až po Areál 1. ČS. republiky v Šatově pri Znojme a novo-objavený bunker v obci Petronell -Carnuntum, pri ktorom nadšený starosta usporadúva prehliadky

a svojpomocne si o ňom študuje históriu. Konferencia nám otvorila dvere do danej témy a utvorila priestor spoznať jednotlivých predstaviteľov a aktérov, ktorí sa v nej dlhodobo pohybujú.

Konferencia „Vojenský turizmus: Dedičstvo 20. storočia v Bratislavskom kraji a pohraničí“

Ďalšie plánované aktivity

V priebehu januára sa **uskutoční stretnutie aktérov**, ktorí aktívne spravujú bunkre a iné vojenské pamiatky na území BSK – prezentujúci z novembrovej konferencie. Je nevyhnutné vytvoriť funkčnú a udržateľnú platformu, ktorá prepája občianske iniciatívy, neziskové organizácie a ďalšie združenia, ktoré dobrovoľne spravujú a udržiavajú bunkre na území Bratislavského samosprávneho kraja. Platforma umožní koordináciu činností, zdieľanie skúseností a efektívnejšie využívanie zdrojov na revitalizáciu a propagáciu vojenských pamiatok. Zámerom platformy je prepojiť aktérov do jednej koordinovanej siete, umožniť pravidelné stretnutia a výmenu skúseností medzi týmito subjektmi, identifikovať a sprístupniť grantové a dotačné možnosti pre obnovu bunkrov a najmä spolupracovať s nimi vo vytvorení produktu cestovného ruchu, inými slovami aktívne ich zapojiť do jeho tvorby.

Ďalšou plánovanou aktivitou je projektový výstup projektu RegioCap SK-AT - **zahraničná exkurzia do Česka**, ktorej sa zúčastnia nositelia témy vojenského turizmu, ale i aktívni členovia občianskych iniciatív, ktorí sa venujú danej tematike. Na novembrovej konferencii sa zúčastnili dva subjekty z Česka, ktoré sa venujú vojenskej tematike na Južnej Morave, s týmito subjektmi sme sa dohodli na cezhraničnej spolupráci pri rozvíjaní vojenského turizmu. V súvislosti s plánovaním zahraničnej cesty ich plánujeme osloviť so žiadosťou o súčinnosť. Zahraničnú exkurziu plánujeme zrealizovať v roku 2025.

Príprava cezhraničného projektu Bike & Boat SK-AT, z programu Interreg SK-AT. BSK ako projektový partner zrealizovať investíciu do doplnkovej infraštruktúry, ktorou bude revitalizácia cyklotrasy Eurovelo 13 medzi dvomi mostami - Mostom slobody a Vysomarchom, za cieľom vytvorenia atraktívnej destinácie a zokruhovania tejto trasy. Cyklotrasa Eurovelo 13 je Cesta Železnej opony je trasa, vedúca pozdĺž bývalej „Železnej opony“, čo voľakedy bola nepriepustná hranica medzi západnou a východnou Európou.

Diskusia s KOČR BRT ohľadom marketingu, propagácie a zvýšení povedomia. KOČR BRT má rôzne nástroje na propagáciu produktu cestovného ruchu od digitálnych nástrojov (mobilná aplikácia s interaktívnymi mapami, audiovýkladom a možnosťami plánovania trás) cez mediálnu propagáciu (videokampane a blogy zamerané na príbehy z čias železnej opony) až po suveníry a publikácie (knihy, mapy, repliky vojenských odznakov). V roku 2025 bude prebiehať aktívna diskusia o nastavení cieleného marketingu na podporu produktu cestovného ruchu.

Aktívne nadviazanie cezhraničnej spolupráce v oblasti vojenského turizmu s Rakúskom, Českom a Maďarskom. Regióny v týchto krajinách sú bohaté na vojenské pamiatky, bunkre, pevnosti, historické bojiská či pamätníky, ktoré ponúkajú unikátne možnosti na prezentáciu spoločnej histórie. Partnerstvo, vzájomná komunikácia a spolupráca začala s Technickým múzeom v Brne, Sdružením pamät z.s., Westpannon non-profit Ltd, obcou Petronell Carnuntum a plánujeme nadväzovať kontakty aj naďalej.

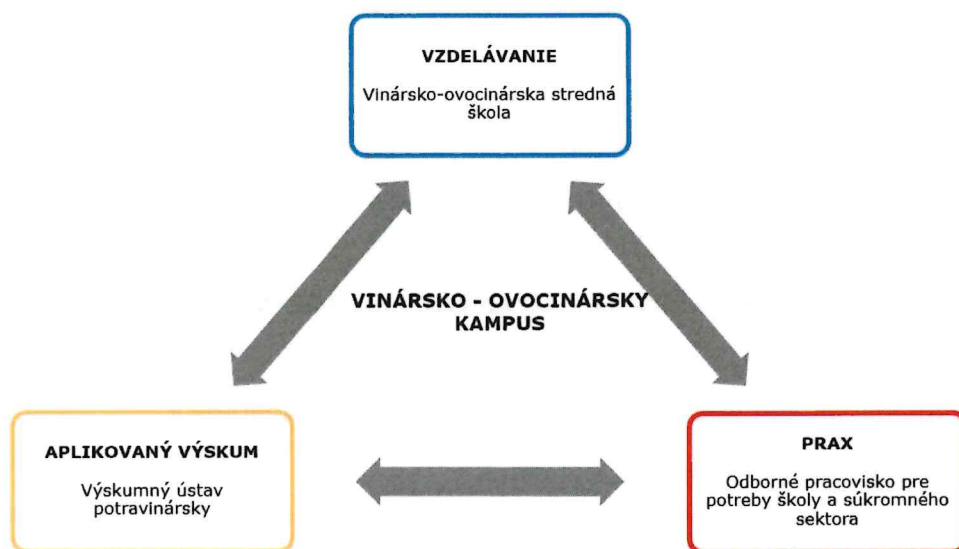
D) MALOKARPATSKÁ VINOHRADNÍCKA TEMATICKÁ CESTA – „PUTOVANIE S CHUŤOU TRADÍCIE“

Hlavnou myšlienkou je umožniť návštevníkom objaviť bohatú históriu a tradície vinohradníctva prostredníctvom návštev vinárstiev, múzeí a historických lokalít. Zároveň cesta podporuje spoluprácu miestnych vinárov, remeselníkov a kultúrnych inštitúcií, čím prispieva k rozvoju regiónu ako atraktívnej turistickej destinácie.

Uskutočnené aktivity v téme rozvoja malokarpatskej vinohradníckej cesty na území BSK

Vinársko-ovocinársky kampus v Modre ako nástroj lokálnej ekonomiky

1. Vytvorila sa obsahová náplň kampusu.
  - i. 9.10.2024 v Modre podpísané **Memorandum o spolupráci v oblasti vedy, výskumu, vzdelávania a podpory vinohradníckeho, vinárskeho a ovocinárskeho sektora v SR** medzi Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvom životného prostredia SR, Bratislavským samosprávnym krajom, Mestom Modra, Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom a Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre.
  - ii. dňa 4.11.2024 bol Radou partnerstva schválený projektový zámer vybudovania Vinársko-ovocinárskeho kampusu v Modre
- b. Obsah Kampusu:
  - i. Vytvorenie inovatívneho prístupu k stredoškolskému odbornému vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu v oblasti potravinárstva, vinárstva, vinohradníctva a ovocinárstva prostredníctvom vytvorenia odborného pracoviska.
  - ii. Vytvorenie centra excelentnosti pre oblasť poľnohospodárstva - sektorovo čistá škola, spolupracujúca škola na medzinárodných projektoch, naviazaná na sektorovú univerzitu, realizujúca experimenty, organizujúca odborné krúžky a odborné súťaže, rozvíjajúca inklúziu a kariérne sprevádzanie, prezentujúca líderstvo v sektore a iné.
  - iii. Obnovenie vinohradníckeho inštitútu pre oblasť vinohradníctva, vinárstva a ovocinárstva zameraného na zavádzanie inovácií v predmetnej oblasti, skúmanie pôvodu produktov s výhľadom obnovenia tradície šľachtiteľstva.

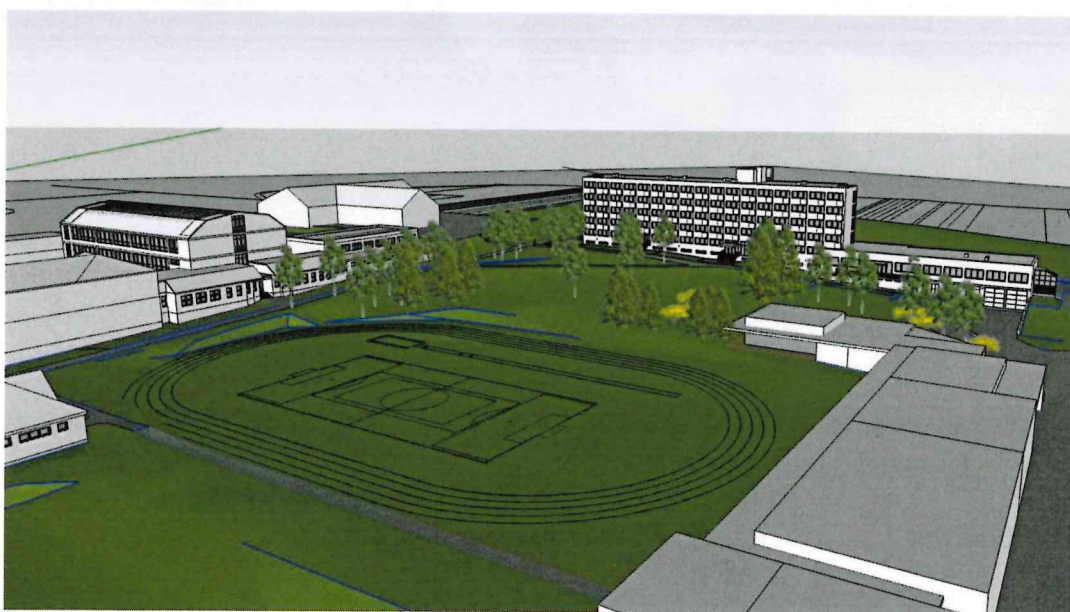
Koncept vinársko-ovocinárskeho kampusu

2. Aktivity pred ukončením výstavby Kampusu:

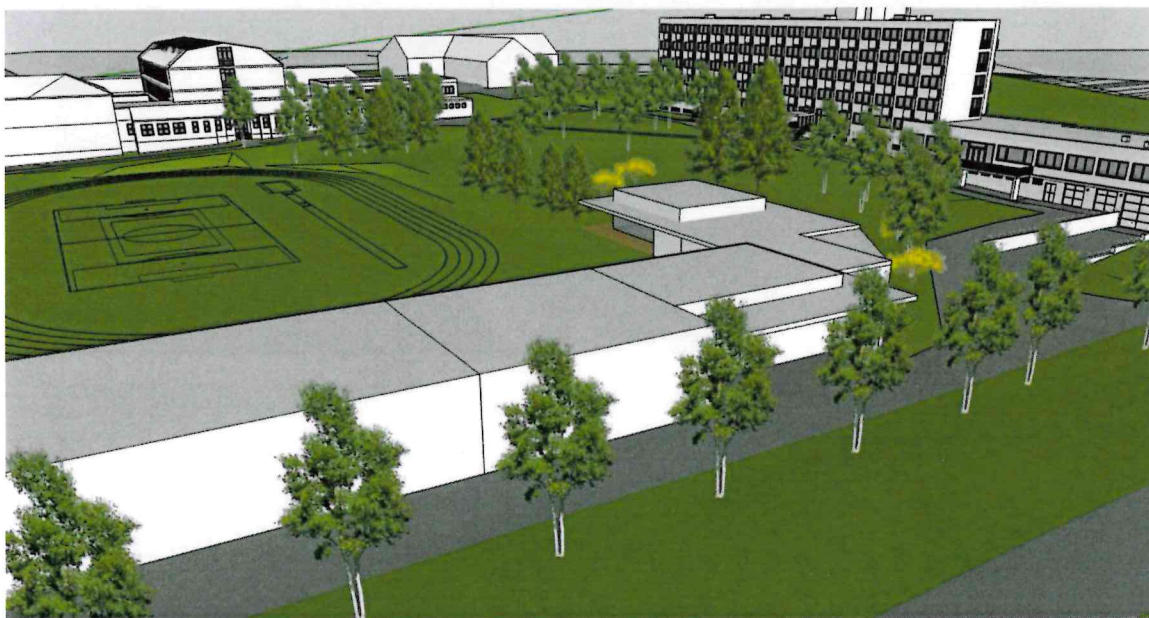
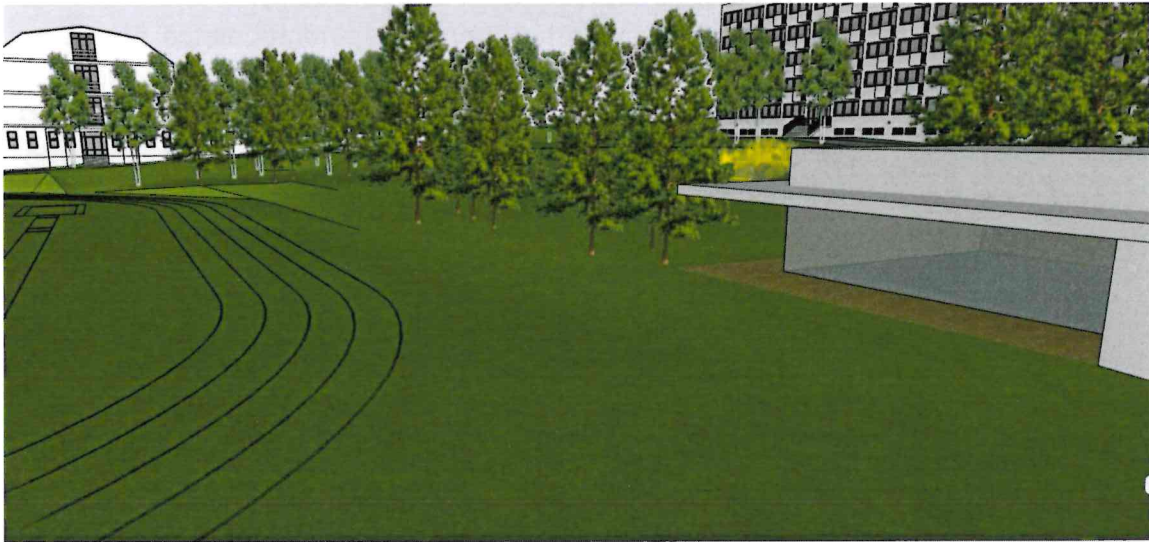
- a. Počas jedného roka sa podarilo zosieťovať všetkých relevantných aktérov, ktorý sa budú podieľať na fungovaní kampusu, ako sú Vinárske zväzy, cechy, občianske združenia, mestá a obce, štátne inštitúcie.
- b. Vytvorenie vinárskej akadémie – hlavným cieľom vinárskej akadémie je vytvorenie zázemia pre vinárov a vinohradníkov do času kým nebude spustený do prevádzky zrevitalizovaný kampus. Konkrétne aktivity:
  - i. 12.12.2024 sa v Malokarpatskom osvetovom stredisku v Modre uskutoční úvodné podujatie, na ktoré boli pozvaní zástupcovia vinohradníckych a vinárskych organizácií, ako aj zástupcovia samosprávy. Na podujatí im bude predstavený:
    1. samotný kampus (od infraštruktúry, cez materiálo-technologické vybavenie až po obsahovú náplň kampusu),
    2. návrh tém na vzdelávanie vinárov a vinohradníkov, ktoré budú organizované pravidelne počas nasledujúcich rokov v Malokarpatskom osvetovom stredisku v Modre. Témy sú vypracované v súlade s požiadavkami zástupcov vinárov a vinohradníkov (napr. Ekologické poľnohospodárstvo, Budúcnosť vinohradníctva v porovnaní s novými rezistentnými PIWI odrodami, Aktuality v pripravovanom novom zákone o vinohradníctve a vinárstve a jeho vykonávacie normy a iné)
    3. Návrh štatútu fungovania vinárskej akadémie v Malokarpatskom osvetovom stredisku v Modre, ktorý zahŕňa aj napr. podporu pre malých vinohradníkov, ktorí nevlastnia infraštruktúru (vínnu pivnicu), kde by mohli prezentovať svoje vína verejnosti. Budú mať možnosť

prenajať si priestor v Malokarpatskom osvetovom stredisku (vináreň) a odprezentovať svoje produkty.

4. Bol vytvorený štatút župného splnomocnenca pre oblasť vinárstva a vinohradníctva, ktorý bude zodpovedný za koordináciu aktivít v tejto oblasti.
5. Vytvorila sa obsahová a marketingová spolupráca s poprednými vinárskymi školami v Rakúsku, Česku a Francúzsku

Vizualizácie pripravovaného Vinársko-ovocinárskeho kampusu v Modre

Vizualizácia pripravovaného Vinársko-ovocinárskeho kampusu v Modre

Prípravovaný koncept tvorby produktov cestovného ruchu v oblasti vinárstva a vinohradníctva v Malokarpatsku

Čo sa podarilo:

V snahe podporiť rovnomernú návštevnosť počas celého roka a zvýrazniť autentický zážitok z regiónu sa nám podarilo presvedčiť územie, aby sa upustilo od mantry jednorazových veľkých podujatí, ale aby sa vína cesta prezentovala cez **malé a**

pravidelné aktivity. Základom bude dôraz na trvalú dostupnosť zážitkov, lokálnu autenticitu a prepojenie s prírodou. Patria sem:

1. Pravidelné a rozmanité podujatia

a. Malé tematické akcie:

- i. Víkendové degustácie (každý víkend ponúka vybrané vinárstvo možnosť komentovaných ochutnávok svojich vín, doplnené o príbehy vinohradníkov a lokálne delikatesy)
- ii. Degustačné večery (menšie skupiny s odborným sprievodcom (enológom) môžu objavovať konkrétne odrody, techniky spracovania hrozna a párovanie s jedlom)
- iii. Oslava sezóny
  1. **Jar** - Prehliadky kvitnúcich viníc spojené s piknikom a ochutnávkou mladého vína,
  2. **Leto** - Večerné degustácie priamo vo viniciach pri západe slnka,
  3. **Jeseň** - Ukážka zberu hrozna a tradičného spracovania,
  4. **Zima** - Komorné podujatia pri krbe vo vínnych pivniciach, ochutnávka archívnych vín.

b. Spojenie s prírodou a pohybom

- i. Degustačné cyklotúry: Kombinácia cyklistiky a zastávok vo vinárstvach
- ii. Vínne prechádzky: Pešie trasy cez vinice s interaktívnymi zastávkami
- iii. Vinárske pikniky

Hlavným posolstvom je, že vínna cesta nie je len o "jednej veľkej akcii", ale o každodennom živote v regióne. Každý deň je príležitosťou pre vinárov prezentovať svoju prácu a pre návštevníkov objavovať Malé Karpaty.

Tento prístup zabezpečí:

- **Trvalú atraktivitu regiónu:** záujem nebude závisieť od jedného podujatia, ale od neustálej dostupnosti menších zážitkov.
- **Lepší ekonomický dopad:** rovnomerný tok návštevníkov podporí miestnych podnikateľov počas celého roka.
- **Autenticitu:** návštevníci získajú bližší kontakt s vinárstvom a regiónom, čo posilní ich záujem vracieť sa.
- **Prepojenosť na ďalšie tematické cesty (Cesta šľachtických rodov, Cesta sv. Cyrila a Metoda):** zabezpečí prilákanie nového „druhu“ návštevníka.
- **Dôraz na lokálnosť a dohľadateľnosť produktu a jeho vzniku a výroby**

- **Dôraz na tradičné odrody viniča ako aj novošlachtencov**
- **Spätosť produktu s vodou a pôdou:** predpoklad na začatie vnímania vinohradníckej témy ako adaptačného opatrenia na zmenu klímy.

Ilustračný obrázok

- **Dôraz na vyzdvihnutie jedinečnosti 3 kráľovských miest:**
  - **Svätý Jur** - malebné mesto na úpätí Malých Karpát, je známe svojou bohatou históriou a dlhoročnou tradíciou vinohradníctva. Toto miesto je ideálnym príkladom harmónie medzi:
    - historickým dedičstvom (Mestské hradby, Hrad Biely Kameň, Kaštieľ Pálffyovcov, Synagóga Chatama Sofera a pod.)
    - láskou k vínu a
    - poľovníctvom (Poľovnícke sväté omše a oslavy svätého Huberta, patróna poľovníkov, sú súčasťou miestneho kalendára)

Námestie vo Svatom Jure

Pezinok - malebné mesto na úpätí Malých Karpát, je známe svojou bohatou históriou a tradíciami, ktoré ho spájajú s tromi hlavnými piliermi – **vinohradníctvom, baníctvom a kultúrnym dedičstvom, ktoré reprezentuje skladateľ Eugen Suchoň.**

Banská štôlna Budúcnosť - Pezinok

Mesto Pezinok

Modra - jedno z najkrajších a historicky najvýznamnejších miest Malokarpatského regiónu, je známe svojím bohatým kultúrnym dedičstvom, prírodným prostredím a tradíciami. Toto mesto spája štyri významné oblasti: **vinohradníctvo, keramika, slovenská história** – Modra je úzko spojená s národným buditeľom Ľudovítom Štúrom, ktorý tu strávil posledné roky svojho života a je tu aj pochovaný. Jeho pamätník a múzeum sú kľúčovými bodmi mesta, klimatické kúpele - v minulosti bola Modra známa **klimatickými kúpeľmi**, ktoré využívali priaznivé podmienky regiónu na podporu zdravia.

Mesto Modra

ROZVOJ PRODUKTOV PODPORUJÚCE ROZVOJ CESTOVÉHO RUCHU V BSK

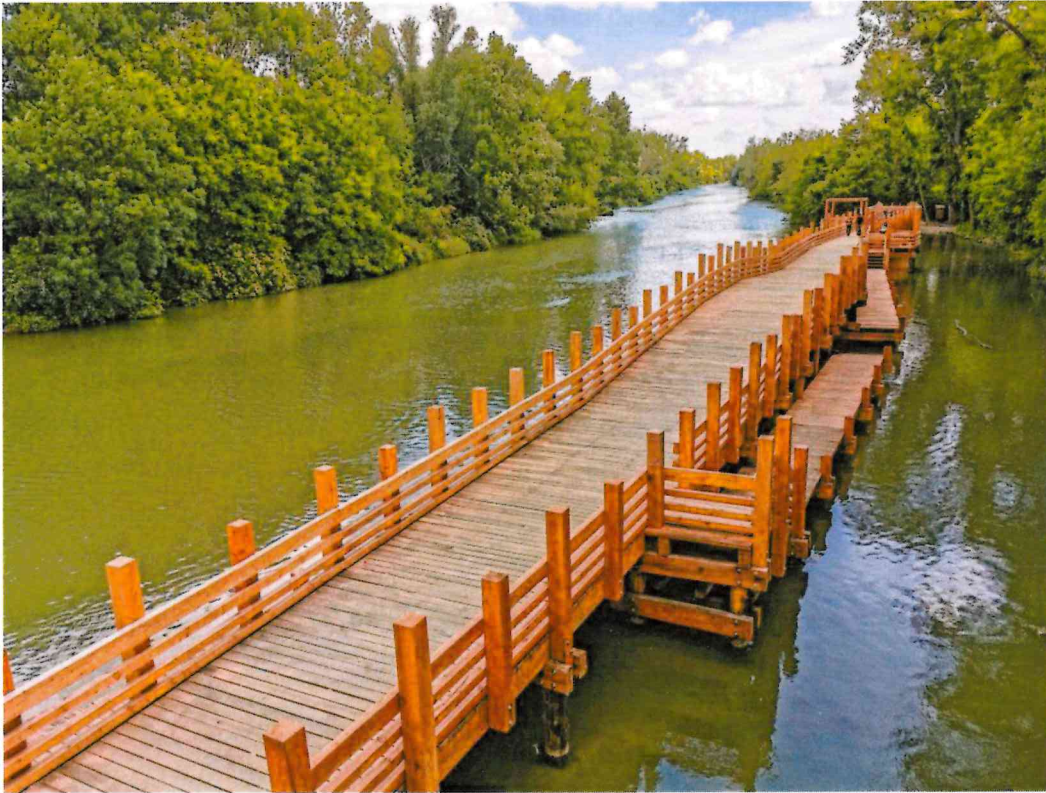
E) ROZVOJ DESTINÁCIE DUNAJSKÉ OSTROVY

BSK má vo svojom záujme rozvíjať vodný turizmus po celej šírke svojho územia. Jedným z nástrojov na ich rozvoj sú tematické cesty. V tomto prípade sa jedná konkrétne o rozvoj Tematickej cesty destinácie Dunajské ostrovy. Dunajské ostrovy zahŕňajú povodie rieky Malý Dunaj, Veľký Dunaj, Mošonský Dunaj ako aj povodie rieky Morava.

Rozvoj Malého Dunaja spočíva v nastavení nového produktu cestovného ruchu v podobe vytvorenia splavových balíčkov pre rodiny s deťmi prevažne z Bratislavy a jej okolia. Cieľom je vytiahnuť ľudí z hlavného mesta do územia a to buď na pól dňa alebo jeden deň 1 aj s prenocovaním. Návštevníci budú môcť využiť služby poskytovateľov vodného turizmu, ktorí zapožičiavajú ústrojenstvo k splavovaniu pre všetky vekové kategórie.

Návrh produktových balíkov, v rámci ktorých dôjde k prepájaniu súčasných ako aj plánovaných turistických bodov záujmu

- Prvý balíček zahŕňa trasu z MČ Bratislava - Vrakuňa do Zálesia. Táto trasa je naplánovaná na zhruba ½ dňa a je vhodnou cieľovou skupinou sú rodiny s menšími deťmi. Prvotnou zastávkou bude nalodenie sa pri nástupisku v MČ Bratislava- Vrakuňa, ktoré bolo vybudované z Interreg SK-HU projektu Danube Bike & Boat a následne trasa bude pokračovať cez Most pri Bratislave, kde vznikne nové prístavisko pre lode s altánkom na oddych pre návštevníkov, v rámci pripravovaného projektu Danube Bike & Boat II. , ktorého projektovým partnerom bude aj obec Most pri Bratislave. Ďalej bude možnosť pokračovať do obce Zálesie, kde návštevníci budú sa môcť po trase vylodiť pri pozorovateľni Hniezdo v Malinove a následne pokračovať až do Zálesia, kde sa môžu prejsť po Korze, ktoré bolo taktiež vybudované z už spomínaného cezhraničného projektu Danube Bike & Boat. Pri Korze je možnosť občerstviť sa v miestnom bufete. Okrem toho vznikne v jeho blízkosti cykloávk pre peších ako aj cyklistov, ktorá bude prepájať obec Zálesie s obcou Malinovo. Návštevníci tak budú mať možnosť sa rozhodnúť či budú pokračovať na bicykloch po cyklotrase smerom do Malinova alebo naspäť do Bratislavy. Samozrejme v prípade požiadavky môže byť cesta naspäť do Bratislavy zabezpečená aj automobilovou dopravou po dohode s daným poskytovateľom služby.
- Pre tých, ktorí by radi pokračovali ďalej po Malom Dunaji je vhodný druhý balíček, ktorý je cielený skôr na rodiny s väčšími deťmi či dospelými. Táto trasa bude od Zálesia až po obec Nová Dedinka, kde je vybudovaný kemp vhodný na prenocovanie. Kemp plánuje do budúcnosti rozšíriť svoje služby okrem ubytovania aj o občerstvenie.

Korzo Zálesie

Hniezdo Malinovo

Rozvoj rieky „**Veľký**“ **Dunaj** bude spočívať vo vodáckych aktivitách začínajúc od stredú mesta Bratislava cez Čunovo **až po napojenie na Mošonský Dunaj v Maďarsku**. Aktivity podporujúce rozvoj budú vytvorené v rámci pripravovaného cezhraničného projektu Danube Bike&Boat II. , ktorý bude implementovaný prostredníctvom Programu Interreg VI-A HU-SK 2021-2027.

- V Bratislave sa začne vo Vodáckom klube Dunajčák, ktorý je v blízkosti Tyršového nábřežia, t.j. v strede mesta. Trás možných na splavovanie kajakmi bude viacero. Prvou bude trasa z Bratislavy až do Rakúska, do národného parku Donau Auen. Druhou trasou bude možnosť ísť z VK Dunajčák do Hrušovskej zdrže v Čunove, ktorá je v blízkosti Ekocentra Čunovo. Odtiaľ máme v pláne rozšíriť trasu ešte ďalej smerom do Maďarska a to konkrétne cez Mošonský Dunaj do dunajských ramien. Táto možnosť zatiaľ nie je pre vodákov dostupná, avšak v pripravovanom projekte Danube Bike & Boat II. sa vybuduje prechod, ktorý toto umožní. Vodáci ako aj turisti a návštevníci tak budú môcť plynule splaviť veľký Dunaj z centra hlavného mesta až do Maďarska. V projekte plánuje KOČR BRT vybudovať aj dve cyklostojiská: jedno vo VK Dunajčák a druhé v Ekocentre Čunovo. Cyklostojiská práve zabezpečia to, že návštevníci budú môcť sa splaviť na kajakoch a následne na bicykloch sa premiestniť naspäť - či už do centra mesta alebo do Čunova, čím vznikne okružná trasa.

Softvévé aktivity a produkty CR, ktoré budú dopĺňať najmä infraštruktúrálné sú:

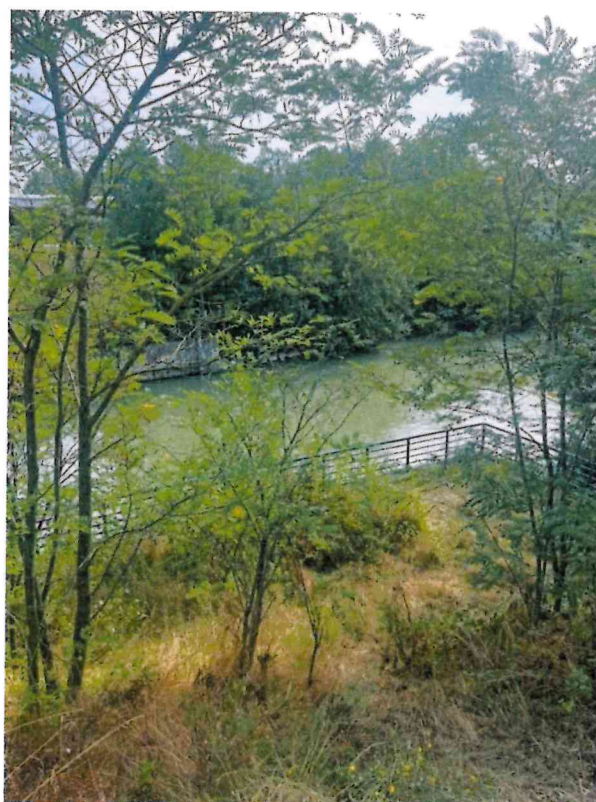
- Letné splavy s výkladom → zamestnanci Ekocentra Čunovo, rangeri, budú vykonávať pravidelné splavy na kajakoch od apríla do októbra, t.j. počas hlavnej sezóny. Na splavoch sa budú môcť návštevníci okrem správnej techniky pádlovania dozvedieť aj vďaka odbronému výkladu viac informácií o faune a flóre CHKO Dunajské Luhy.
- Zimné pozorovanie vtáctva → počas zimnej sezóny, kedy nebude možné sa dať splavovať rieka Dunaj, rangeri budú mať pripravenú exkurziu do blízkeho územia, odkiaľ bude možné pozorovať vtáctvo akým je napr. Orliak morský, Drop veľký či sysľov na neďalekých sysľovských poliach.
- Survivor campy → budú primárne určené pre dospelých s deťmi a ich cieľom bude okrem naučenia sa správnej techniky pádlovania aj základe zručnosti potrebné ku prežitiu v prírode.
- Vzdelávanie → zamestnanci Ekocentra Čunovo a jeho externí lektori budú vzdelávať žiakov základných a študentov stredných škôl v enviromentálnej oblasti vždy tematicky podľa ročného obdobia. Ekocentrum Čunovo je zároveň aj priestorom pre pedagógov, pre zážitkové vyučovanie či už v interiéri alebo v exteriéri, biológie, geografie a iných príbuzných predmetov.

VK Dunajčik - lodenica v blízkosti Tyršového nábrežia

Dunajské luhy

Fotky z partnerského stretnutia k projektu Danube Bike&Boat II. - výber lokality prístaviska na napojenie na Mošonský Dunaj

Ekocentrum Čunovo

Tematická cesta Dunajské ostrovy bude rozvíjaná s aktívnou spoluprácou so Štátnou ochranou prírody a Ekocentrom Čunovo. V Ekocentre Čunovo sa budú každoročne organizovať stretnutia poskytovateľov vodného turizmu, nakoľko do teraz medzi sebou veľmi nespocovali a neboli zosieťovaní. Cieľom týchto stretnutí bude práve ich sieťovanie a vytvorenie komplexného produktu CR na Malom aj Veľkom Dunaji. V roku 2024 sme mali prvé takéto stretnutie na úrade BSK, ale vzhľadom na charakteristiku a zámer využitia Ekocentra Čunovo sa budú tieto stretnutia konať už len tam.

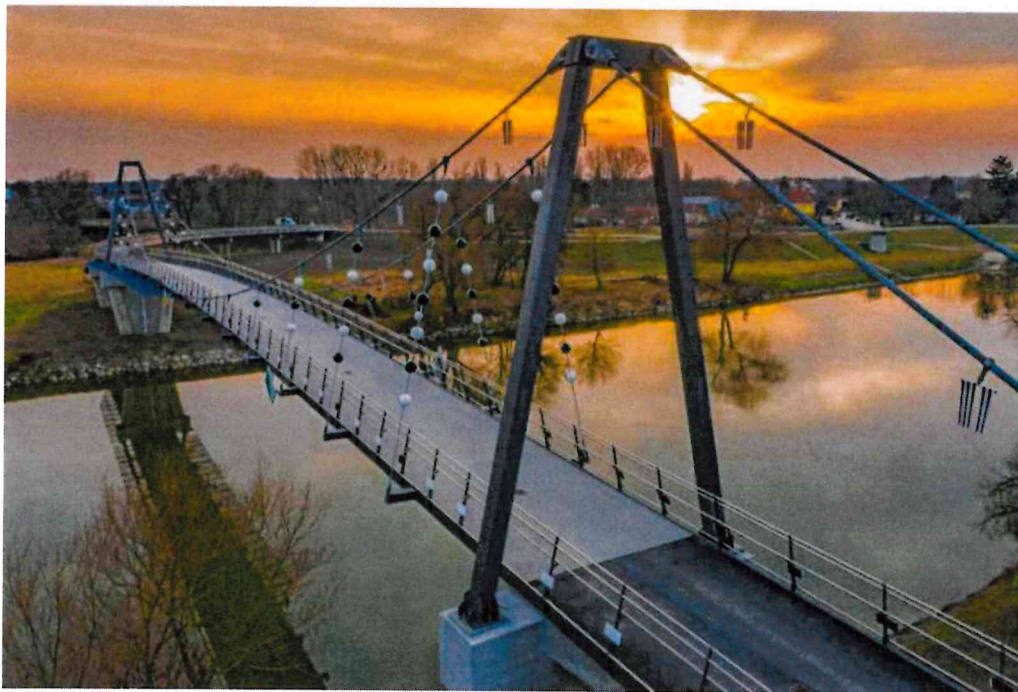
Vodný turizmus BSK plánuje rozširovať aj smerom na Rakúsku stranu, najmä **povodie rieky Morava**. Rozvoj cestovného ruchu v tomto území plánujeme cez prehĺbenie partnerstva v oblasti vodného a cyklo turizmu s rakúskymi partnermi, ktorými sú Nationalpark Neusiedler See – Seewinkel, Tourismusverband Nordburgenland, Podersdorf Tourismus und Freizeit Betriebsgesellschaft m.b.H. , Weinviertel Tourismus a NO. Regional. Zo slovenskej strany partnermi projektu sú BSK, Ekocentrum Čunovo, KOČR BSK, Bratislavský Dunajský Park, VK Dunajčák, Asociácia bratislavských vodáckych klubov, OZ Vodohospodári a Vodohospodárska výstavba, š.p.

Momentálne prebiehajú partnerské stretnutia k pripravovanému **projektu Bike & Boat SK-AT**, z programu Interreg SK-AT. BSK ako projektový partner chce v rámci projektu vybudovať dve prístaviska pre lode na rieke Morava a to v MČ Bratislava - Devín a vo Vysokej pri Morave. Kľúčovým prvkom bude investícia do doplnkovej infraštruktúry, ktorou bude revitalizácia cyklotrasy Eurovelo 13 medzi dvomi mostami - Mostom slobody a Vysomarchom, za cieľom vytvorenia atraktívnej destinácie a zokruhovania tejto trasy. Cieľom projektu bude oživiť turizmus na Dunaji a prepojiť udržateľnú mobilitu v podobe cykloturizmu s vodáctvom.

Okrem spomínaného cezhraničného projektu je plánované rozvíjať povodie rieky Morava nie len vo vodnom turizme či cykloturizme, ale nosnou témou je aj military, t.j. vojenský turizmus na území BSK. Práve popri rieke Morava sa nachádza mnoho vojenských objektov, ktoré plánujeme zokruhovať a vytvoriť z nich nový produkt cestovného ruchu. Návštevník bude mať možnosť sa splaviť z Devína do Vysokej pri Morave, kde bude môcť vystúpiť a na bicykli sa vrátiť naspäť do hlavného mesta alebo pokračovať ďalej až do obce Gajary či kempu Rudava, kde je možnosť prenocovania a návštevy vojenských bunkrov.

Cyklomost Slobody

Cyklomost Vysomarch

Povodie rieky Morava

Autokemp Rudava – Velké Leváre

Partnerské stretnutie k pripravovanému projektu Bike & Boat SK-AT

Výstupy produktu:

- Vytvorenie atraktívnych turistických produktov – rozvoj tematickej cesty Dunajské ostrovy ako komplexného produktu cestovného ruchu zahŕňajúceho vodný turizmus a cykloturizmus.
- Prepojenie významných bodov záujmu – nalodeniská, prístaviská, cyklotrasy, kultúrne a prírodné atrakcie na Malom a Veľkom Dunaji a rieke Morava.
- Rozšírenie infraštruktúry – nové prístaviská, cyklotrávky, kempy, cyklostojiská, a revitalizácia cyklotrás.
- Zatraktívnenie destinácie cez softvérové aktivity – vzdelávacie programy, letné splavy s odborným výkladom, zimné pozorovanie vtáctva a tematické kempy.
- Sieťovanie poskytovateľov služieb – pravidelné stretnutia a spolupráca medzi poskytovateľmi vodného turizmu, podporujúc koordináciu a synergiu medzi jednotlivými aktérmi.
- Podpora cezhraničnej spolupráce – spoločné projekty s rakúskymi a maďarskými partnermi, zamerané na udržateľnú mobilitu a rozvoj cestovného ruchu.

- Posilnenie lokálnej ekonomiky – vytvoria sa nové príležitosti pre miestnych podnikateľov, zvýšenie dopytu po službách a vytváranie pracovných miest.
- Zvýšenie návštevnosti regiónu – prilákajú sa rodiny s deťmi, mladí aj dospelí či zahraniční návštevníci vďaka unikátnym zážitkovým produktom.

F) PRODUKT HISTORICKE ZÁHRADY A PARKY V BRATISLAVSKOM KRAJI

Historické parky a záhrady predstavujú unikátny turistický produkt, ktorý kombinuje prírodné bohatstvo, kultúrne dedičstvo a možnosti pre rekreáciu. Bratislavský kraj disponuje mnohými lokalitami, ktoré sú bohaté na historickú, estetickú a ekologickú hodnotu, čím ponúka jedinečný zážitok pre rôzne typy návštevníkov. Tento produkt môže zaujať turistov zameraných na históriu, prírodu, ale aj aktívny oddych.

Mnohé parky a záhrady v Bratislavskom kraji majú historický význam, pričom sú často spojené s významnými šľachtickými rodmi, architektonickými pamiatkami či historickými udalosťami. Napríklad park pri kaštieli v Malinove alebo kaštieľsky park v Stupave sú príkladmi lokalít s bohatou históriou, ktoré spájajú krásu krajiny s príbehmi minulosti.

Rozvoj produktu historické parky a záhrady v Bratislavskom kraji synergicky prepájame s ďalšími oblasťami regionálneho rozvoja:

- **podpora lokálnej ekonomiky** - návštevy a podujatia v záhradách a parkoch budú obohatené o miestne trhy, ktoré predstavia regionálne produkty a remeslá. Predaj lokálnych malokarpatských vín, predaj sezónnych sadeníc, ponuka lokálnych sirupov i sezónnych koláčov.

Predaj lokálnych produktov počas otvorenia záhrady v MOS

- **kultúrne vyžitie návštevníkov** – historické parky a záhrady budú miestom pre kultúrne podujatia, koncerty a festivaly, budú slúžiť ako miesto na komunitné pikniky, cvičenia v prírode, vzdelávacie workshopy alebo umelecké vystúpenia

Hudobný program počas otvorenia záhrady v MOS

- **športové vyžitie návštevníkov** – popri kultúrnych aktivitách budú mladší návštevníci môcť využiť príjemné športové aktivity v parkoch, napr. skok cez gumu, kriket, bedminton, šachy, hádzanie krúžkov, či petang. Zámerom je ukázať návštevníkom, že športovať sa dá šetrne k prírode, tieto aktivity kombinujú eleganciu, kultúrne dedičstvo a zdravý životný štýl, čím pridávajú historickým parkom nový rozmer atraktívnosti.

Športové vyžitie návštevníkov počas otvorenia záhrady v MOS

- **vzdelávacie aktivity pre návštevníkov:** budú organizované komentované prehliadky, ktoré predstavujú históriu parkov a záhrad, ich význam, príbehov, ktoré sa viažu k parkovým areálom, vrátane histórie rodov a udalostí, ktoré ich formovali. V neposlednom rade bude prezentovaný prístup k ochrane prírodného dedičstva. Budú vytvorené programy na podporu environmentálneho povedomia môžu občanov učiť, ako sa správať ekologicky a adaptovať na klimatické zmeny (napr. semináre o vodnom manažmente či výsadbe odolných rastlín).

Divadelný program počas otvorenia záhrady v MOS

- **ochrana prírodného kultúrneho dedičstva v kontexte zmeny klímy:** Historické parky a záhrady fungujú ako oázy biodiverzity a mikroklimatické regulátory, ktoré pomáhajú zmierňovať účinky zmeny klímy (ochladenie miest, zachytávanie vody, redukcia emisií CO₂ prostredníctvom zelene). BSK kladie pri revitalizácií dôraz na výsadbu klimaticky odolných druhov rastlín, obnova mokradí a používanie udržateľných záhradníckych techník môžu prispieť k ochrane prírody a zlepšeniu životného prostredia.

Komentovaná prehliadka záhrady počas konferencie Historické parky v BSK

Uskutočnené aktivity v téme historických parkov a záhrad na území BSK

Cezhraničný projekt Parks fit for our cross-border future (PF4F) implementovaného prostredníctvom Programu Interreg SK-AT 2021 - 2027. Jeho zámerom je využitie potenciálu cezhraničného regiónu SK-AT, zachovanie a rozvoj kultúry a udržateľného cestovného ruchu zvýšením povedomia a vytvorením adekvátneho priestorového zázemia. V rámci projektu sa zrevitalizujú tri historické parky – ČKaštieľsky park v Stupave, Zámocký park v Eisenstadte a park Schönbrunn vo Viedni. Okrem investičných aktivít, projektoví partneri nadobudnú vedomostnú bázu, prostredníctvom ktorej si budú vymieňať know-how a vzdelávať sa v oblasti zlepšenia riadenia a prezentácie historických parkov, zvýšenia kvalifikácie zainteresovaných odborníkov a rozšírenia svojich vedomostí aj mimo programovej oblasti. V poslednej fáze projektu dôjde ku kultúrnemu oživeniu miestneho dedičstva v zrevitalizovaných parkoch. Kultúrne oživenie bude spočívať v organizácii verejných podujatí pre širokú odbornú i laickú verejnosť ako aj šírenie povedomia miestnej histórie prostredníctvom digitalizácie.

Projektoví partneri: BSK (vedúci partner), Schlosspark Eisenstadt, Österreichische Bundegärten, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre

Projektové partnerstvo na úvodnej konferencii projektu PF4F, ktorá sa konala 6.6. 2024 (Zdroj -Bratislavský kraj Flickr)

Vizualizácia revitalizácie parku v Stupave

Druhý cezhraničný projekt Green Cities in the area of Danube Region (#greencities) implementovaný prostredníctvom Programu Interreg HU-SK 2021-2027 si stanovil za cieľ ochranu a zachovanie prírodného kapitálu v podobe rozvoja zelenej infraštruktúry v mestských oblastiach. Účelom je posilnenie potenciálu slovensko-maďarského cezhraničného územia prostredníctvom revitalizácie zelených zón v kontexte zmeny klímy. Počas implementácie projektu sa v piatich mestách uskutočnia veľké investície do infraštruktúry. Samotné infraštruktúry, ktoré budú obnovené sú od aplikácie zelenej strechy, cez rekonštrukciu námestia v centre mesta až po komplexnú revitalizáciu historického parku v Malinove ako národnej kultúrnej pamiatky v kontexte zmeny klímy. Infraštruktúrne aktivity budú sprevádzať významné podujatia a osvetová kampaň, ktorá majú za cieľ systematicky a cieľavedome šíriť odborný obsah jednotlivých lokalít a povzbudzovať návštevníkov, aby si tieto osvedčené postupy osvojili vo svojej každodennej praxi. Na tento účel bude pripravená príručka, ktorá s využitím nástrojov zážitkovej pedagogiky vyškolí vizionárov projektu a ďalšie zainteresované strany (obecných úradníkov pre verejné vzdelávanie, učiteľov atď.). V nadväznosti na to sa spustí systém "zelených ambasádorov", ktorý významne prispeje k dlhodobej udržateľnosti projektu. Systém ambasádorov je založený na záväzku vyškolených odborníkov využívať získané vedomosti a odovzdávať ich záujemcom vo svojich komunitách s cieľom širokej diseminácie poznatkov. Výstupy projektu sa budú šíriť ďalej aj na nadnárodnej úrovni a to na nadchádzajúcom veľtrhu Győr Climate EXPO 2025 a 2026. Toto podujatie bolo najväčším miestnym podujatím programu Interreg Cooperation Day v roku 2022. V záujme ešte širšej propagácie výsledkov bude organizovaná konferencia pre odbornú aj širšiu verejnosť o rôznych prístupoch k

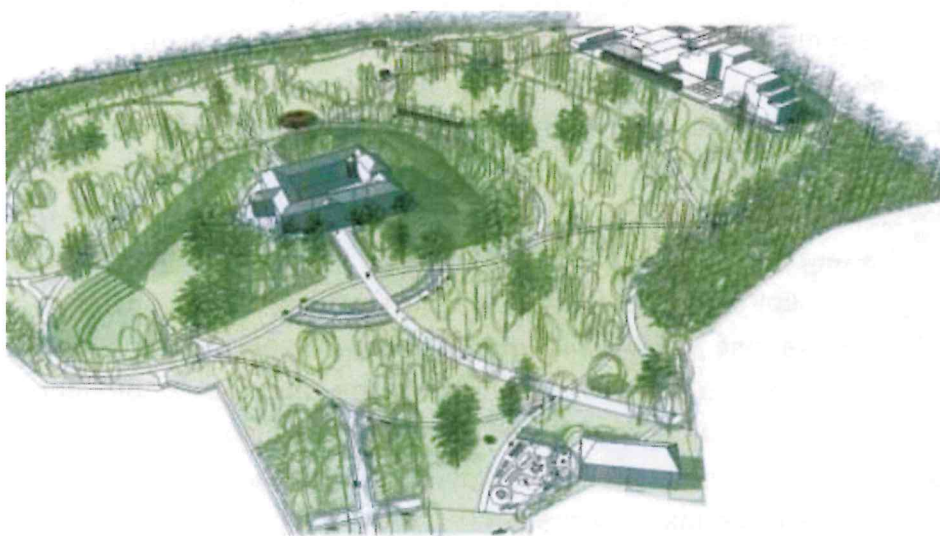

revitalizácii zelených plôch v Podunajskom regióne. Účelom konferencie bude prezentácia inovatívnych princípov udržateľného rozvoja pri revitalizácii zelených mestských plôch v súlade s adaptačnými opatreniami na negatívne dopady zmeny klímy, prezentácia konkrétnych zelených mestských infraštruktúr partnerov projektu a výmena poznatkov zelených ambasádorov.

Projektoví partneri: BSK (vedúci partner), EZÚS Arrabona, mesto Mosonmagárovár, mesto Šamorín, mesto Dunajská Streda a mesto Győr

park v Malinove

Vizualizácia revitalizácie parku v Malinove

Ďalšie plánované aktivity

Úspešná implementácia dvoch cezhraničných projektov PF4F a #greencities z Programov Interreg SK-AT a Interreg SK-HU ako po infraštruktúrnej stránke v podobe revitalizácie parkov tak i po mäkkej stránke – mäkké cezhraničné projektové aktivity.

Zavedenie pravidelných letných podujatí v parkoch na území BSK. Na rok 2025 sú naplánované 4 podujatia otvorených parkov a záhrad so sprievodným programom lokálnych umelcov a možnosťou podpory lokálnych producentov.

Nadviazanie spolupráce s Českou republikou čo otvorí nové príležitosti na rozvoj turizmu, ochranu kultúrneho dedičstva a zdieľanie osvedčených postupov. Česká republika má bohaté skúsenosti s rozvojom a propagáciou historických záhrad (napríklad Květná zahrada v Kroměříži či parky v Lednicko-valtickom areáli) a preto môže byť pre Bratislavský kraj významným partnerom pri rozvoji tohto turistického produktu. Spolupráca so subjektmi v Česku umožní Bratislavskému kraju získať cenné poznatky o efektívnej správe a obnove historických parkov. Vzájomná výmena skúseností v oblasti udržateľného financovania, zapojenia miestnych komunít a propagácie kultúrnych pamiatok.

G) KONCEPT PODPORY LOKÁLNYCH PRODUCENTOV

Lokálni producenti sú kľúčovou súčasťou každej komunity, pretože spájajú tradície, inovácie a ekonomický rozvoj. Koncept lokálnych producentov v rámci jednotlivých mikroregiónov, môže podporiť nielen ekonomiku, lokálnu zamestnanosť, ale aj posilniť kultúrnu identitu a ekologickú udržateľnosť.

Filozofia podpory lokálnych producentov

- **Udržateľnosť a ekológia:** Znižovanie uhlíkovej stopy vďaka krátkym dodávateľským reťazcom. Pestovanie plodín a chov, ktoré minimalizujú negatívne dopady na životné prostredie (voda a pôda) a podporuje biodiverzitu.
- **Podpora miestnej ekonomiky:** Financie zostávajú v regióne a podporujú rodinné podniky.
- **Zachovanie tradícií:** Umožnenie pokračovania remeselných a poľnohospodárskych tradícií.
- **Kvalita a transparentnosť:** Produkty sú čerstvé, sledovateľné, lokálne a sezónne.

Možnosti spolupráce

Farmárske trhy – cieľom tohto trhu je lokálnym producentom umožniť efektívne prezentovať a predávať svoje produkty, budovať komunity a šíriť povedomie o výhodách lokálnej produkcie a udržateľnosti.

Marketing a propagácia

V rámci spolupráce s lokalnytrh.sk budú na tejto webovej stránke uvedení spolupracujúci lokálni producenti, ako aj „ich príbeh“. Rozdelení budú podľa jednotlivých mikroregiónov a kategórií. Súčasťou bude aj kalendár podujatí, blog a príbehy, online obchod.

Vzdelávanie

Šíriť povedomie o výhodách lokálnej produkcie, udržateľnosti a inovatívnych postupoch a zároveň prepojiť lokálnych producentov s našimi strednými odbornými školami prostredníctvom duálneho vzdelávania.

Podpora prostredníctvom BRDS

Podpora bude zameraná na cirkulárnu ekonomiku, s súvislosťami s adaptačnými opatreniami na zmenu klímy

Produkt cestovného ruchu

V budúcom roku pripravujeme spustenie nového produktu (Cesta po lokálnych producentoch). Ciele:

1. Ukázať jedinečné procesy výroby a tradície regiónu. Návštevníci sa môžu zoznámiť s remeselnou výrobou, ako je keramika, výroba vína, kováčstvo či pestovanie plodín.
2. Umožniť návštevníkom ochutnať čerstvé a autentické produkty priamo od výrobcov – od vín a syrov po med či ovocie.
3. Ponúknuť aktivity, ktoré vtiahnu návštevníka do samotného procesu – výroba keramiky, lisovanie oleja, zber plodín, príprava tradičných jedál.
4. Zameranie na ekologickú produkciu a krátke dodávateľské reťazce. Cesta by mala preferovať lokálnu a ekologickú produkciu.
5. Spojiť producentov s komunitou a turistami, čím sa zlepší predaj, reputácia a zviditeľnenie ich práce.
6. Šíriť informácie o pôvode produktov, ich spracovaní a význame pre región.
7. Spolupráca stredných škôl s lokálnymi producentami.

BRDS na ochranu životného prostredia a rozvoja vidieka 2025

Oblasť podpory – je zameraná iba na jednu oblasť Podpora miestnej ekonomiky (naposledy podporená v roku 2019)

Opatrenie: Modernizácia zariadení na spracovanie ovocinárskych, zeleninárskych produktov a vína, ako aj rozvoj infraštruktúry

Celková alokácia na výzvu - 210 000 eur.

Oprávnené aktivity:

Nákup techniky na ochranu produkcie proti nepredvídateľným vplyvom zmeny klímy (proti mrazu, suchu, škodcom a pod., nie chemické postreky a s ním spojené zariadenia).

Nákup materiálno-technického vybavenia na spracovanie produktov ovocia, zeleniny, hrozna alebo vína (napr. sudy, tanky, nádoby, filtre, lisy, vinifikátor, čerpadlá, technológie na konzervovanie a spracovanie, uzatváracie zariadenia a pod.)

Budovanie/rekonštrukcia výrobných alebo skladovacích priestorov a doplnkovej infraštruktúry slúžiacich pre potreby spracovania produktov ovocia, zeleniny, hrozna alebo vína

Hasvárský dvor – Kostolná pri Dunaji

Remeselná pekáreň Eberhard - Malinovo

Levanduland – Malé Leváre

Berry Farm – Stupava

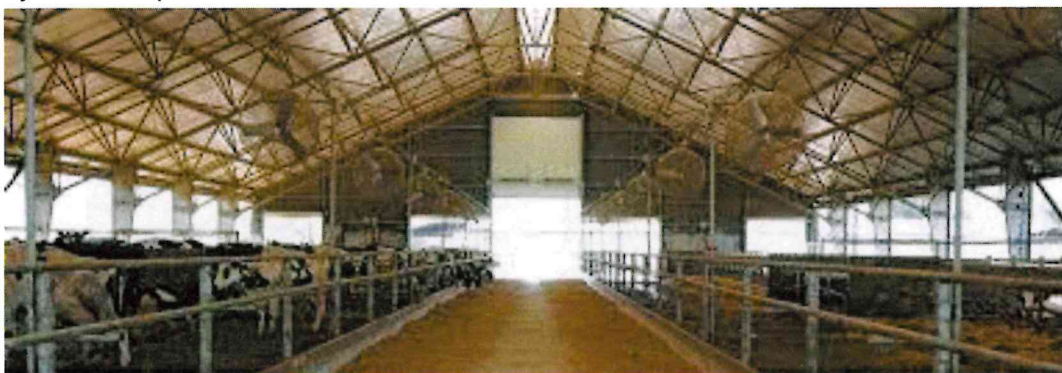
Másterský potravinový spolok v Stupave

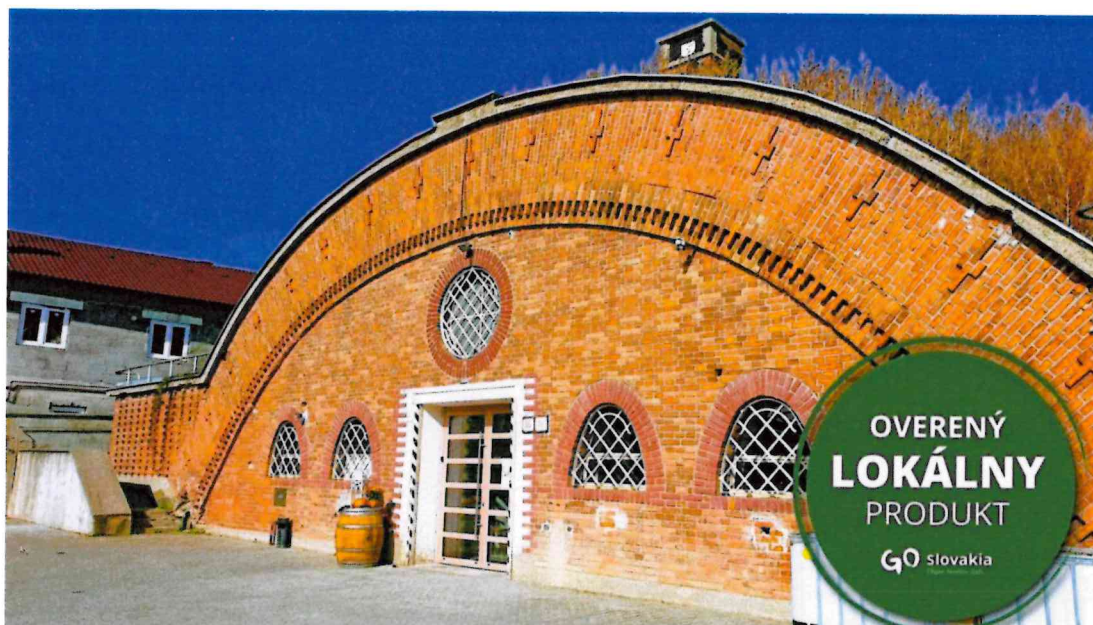
Včelárstvo Dedinský – Devínska Nová Ves

Rybárstvo Stupava

Roľnícke družstvo – Most pri Bratislave

CARPATE DIEM – Šenkvice

Rodinná biofarma Šataník – Studené

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Správa

o plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030

Názov komisie	Stanovisko komisie k návrhu materiálu	Hlasovanie	Akceptované / Neakceptované	Zapracované / Nezapracované
Finančná komisia	Finančná komisia odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe.	Prítomní: 7 Za: 7 Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu	KEZRSaCR berie materiál na vedomie a odporúča zastupiteľstvu BSK prerokovať materiál v predloženej podobe.	Prítomní: 7 Za: 7 Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-
Komisia kultúry	Komisia kultúry Z BSK odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe.	Prítomní: 7 Za: 7 Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-

V stĺpci **zapracované / nezapracované pripomienky** uviesť či boli / neboli zapracované, ak nie, uviesť dôvod.